**Denne tekst tjener udelukkende som dokumentationsværktøj og har ingen retsvirkning. EU's institutioner påtager sig intet ansvar for dens indhold. De autentiske udgaver af de relevante retsakter, inklusive deres betragtninger, er offentliggjort i den Europæiske Unions Tidende og kan findes i EUR-Lex. Disse officielle tekster er tilgængelige direkte via linkene i dette dokument**

►**B**

# KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2017/175

## af 25. januar 2017

## om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til overnatningssteder

*(meddelt under nummer C(2017) 299)*

**(EØS-relevant tekst)**

(EUT L 28 af 2.2.2017, s. 9)

Ændret ved:

| | | Tidende | | |
|---|---|---|---|---|
| | | nr. | side | dato |
| ►**M1** | Kommissionens afgørelse (EU) 2021/1845 af 20. oktober 2021 | L 376 | 1 | 22.10.2021 |
| ►**M2** | Kommissionens afgørelse (EU) 2023/705 af 29. marts 2023 | L 92 | 19 | 30.3.2023 |

Berigtiget ved:

| | |
|---|---|
| ►**C1** | Berigtigelse, EUT L 11 af 16.1.2018, s. 6 (2017/175) |

▼B

# KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2017/175

**af 25. januar 2017**

**om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til overnatningssteder**

*(meddelt under nummer C(2017) 299)*

**(EØS-relevant tekst)**

*Artikel 1*

1. Produktgruppen »overnatningssteder« omfatter tilrådighedsstillelse af serviceydelsen overnatning og campingpladsydelser samt enhver af de følgende supplerende ydelser, som forvaltes af overnatningsstedet:

1) mad

2) fritids- eller fitnessfaciliteter

3) grønne områder

4) lokaler til begivenheder som erhvervskonferencer, møder eller kurser

5) sanitære faciliteter, bade- og madlavningsfaciliteter eller informationsfaciliteter til fælles brug af turister, rejsende eller logerende på campingpladser.

2. Transportydelser og fornøjelsesrejser er ikke omfattet af produktgruppen »overnatningssteder«

*Artikel 2*

I denne afgørelse forstås ved:

1) »serviceydelsen overnatning«: tilrådighedsstillelse mod betaling af et indendørs overnatningssted i værelser, som mindst indeholder en seng, og af egne eller fælles sanitære faciliteter, og som tilbydes turister, rejsende og logerende

2) »campingpladsydelser«: tilrådighedsstillelse mod betaling af standpladser udstyret til at kunne betjene: telte, campingvogne, beboelsesvogne, campletter, hytter eller lejligheder, og af egne eller fælles sanitære faciliteter, som tilbydes turister, rejsende og logerende

3) »mad«: morgenmad eller andre måltider

4) »fritids- og fitnessfaciliteter«: saunaer, svømmebassiner, sportsfaciliteter og wellnesscentre, som gæster eller udefrakommende eller begge har adgang til

5) »grønne områder«: parker, haver eller andre friarealer, som er åbne for turister, rejsende og logerende.

▼B

*Artikel 3*

For at få tildelt EU-miljømærket i medfør af forordning (EF) nr. 66/2010 skal et overnatningssted være omfattet af produktgruppen »overnatningssteder« som defineret i denne afgørelses artikel 1, og opfylde alle de følgende krav samt de tilhørende krav til vurdering og verifikation, jf. bilaget til denne afgørelse:

a) det skal opfylde alle kriterierne i del A i bilaget til denne afgørelse

b) det skal opfylde et tilstrækkeligt antal kriterier i del B i bilaget til denne afgørelse for at kunne opnå det fornødne antal point, jf. artikel 4 og 5.

*Artikel 4*

1. I forbindelse med artikel 3, litra b), skal serviceydelsen overnatning opnå mindst 20 point.

2. Mindsteantallet af point, der kræves i henhold til stk. 1, forhøjes således:

a) med 3 point, hvis forvalteren eller ejeren af serviceydelsen overnatning serverer mad

b) med 3 point, hvis forvalteren eller ejeren af serviceydelsen overnatning stiller grønne områder til rådighed for gæsterne

c) med 3 point, hvis forvalteren eller ejeren af serviceydelsen overnatning stiller fritids- eller fitnessfaciliteter til rådighed, og 5 point, hvis disse fritids- eller fitnessfaciliteter er et wellnesscenter, som er åben for udefrakommende.

*Artikel 5*

1. I forbindelse med artikel 3, litra b), skal campingpladsydelser opnå mindst 20 point eller, hvis der udbydes kollektive ydelser, mindst 24 point.

2. Mindsteantallet af point, der kræves i henhold til stk. 1, forhøjes således:

a) med 3 point, hvis forvalteren eller ejeren af campingpladsydelserne overnatning serverer mad

b) med 3 point, hvis forvalteren eller ejeren af campingpladsydelserne stiller grønne områder til rådighed for gæsterne

c) med 3 point, hvis forvalteren eller ejeren af campingpladsydelserne stiller fritids- eller fitnessfaciliteter til rådighed, og 5 point, hvis disse fritids- eller fitnessfaciliteter er et wellnesscenter, som er åben for udefrakommende.

▼M1

*Artikel 6*

EU-miljømærkekriterierne for produktgruppen »overnatningssteder« og de tilhørende krav til vurdering og verifikation gælder indtil den 30. juni 2025.

▼B

*Artikel 7*

Til administrative formål er kodenummeret for produktgruppen »overnatningssteder« »051«.

*Artikel 8*

Beslutning 2009/564/EF og 2009/578/EF ophæves.

*Artikel 9*

Som en undtagelse fra artikel 8 kan EU-miljømærkeansøgninger, der indgives for produkter i produktgrupperne »serviceydelsen overnatning« eller »campingpladsydelser« inden to måneder efter datoen for meddelelse af denne afgørelse, enten baseres på kriterierne i beslutning 2009/578/EF eller beslutning 2009/564/EF eller på kriterierne i denne afgørelse.

Når EU-miljømærket tildeles på grundlag af kriterierne i beslutning 2009/564/EF eller beslutning 2009/578/EF, kan det anvendes i 20 måneder fra datoen for meddelelse af nærværende afgørelse.

*Artikel 10*

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne.

▼B

*BILAG*

## GENERELLE FORHOLD

### KRITERIER FOR EU-MILJØMÆRKET

Kriterier for tildeling af EU-miljømærket til overnatningssteder:

**Obligatoriske kriterier**

*Generelle forvaltningskriterier*

Kriterium 1. Grundlag for et miljøledelsessystem

Kriterium 2. Uddannelse af personalet

Kriterium 3. Information til gæster

Kriterium 4. Generelt vedligehold

Kriterium 5. Forbrugsovervågning

*Kriterier for energi*

Kriterium 6. Energieffektive rum- og vandopvarmningsanlæg

Kriterium 7. Energieffektive klimaanlæg og luftbårne varmepumpeanlæg

Kriterium 8. Energieffektiv belysning

Kriterium 9. Termostatregulering

Kriterium 10. Automatisk sluk af opvarmning, ventilation, klimakontrol og belysning

Kriterium 11. Udendørs apparater til opvarmning og klimakontrol

Kriterium 12. Køb af el fra en leverandør, der bruger vedvarende energikilder

Kriterium 13. Kul og fyringsolie

*Kriterier for vand*

Kriterium 14. Effektive vandinstallationer: Vandhaner i badeværelser og brusere

Kriterium 15. Effektive vandinstallationer: Toiletter og urinaler

Kriterium 16. Begrænsning af tøjvask ved hjælp af genbrug af håndklæder og sengetøj

*Kriterier for affald og spildevand*

Kriterium 17. Forebyggelse af affald: Plan for begrænsning af madspild ved madservering

Kriterium 18. Forebyggelse af affald: Engangsprodukter

Kriterium 19. Affaldssortering og aflevering til genanvendelse

▼B

*Andre kriterier*

Kriterium 20. Rygeforbud i fællesrum

Kriterium 21. Fremme af miljøvenlige transportformer

Kriterium 22. Oplysninger på EU-miljømærket

**Valgfrie kriterier**

*Generelle forvaltningskriterier*

Kriterium 23. EMAS-registrering, ISO-certificering af overnatningsstedet (op til 5 point)

Kriterium 24. EMAS-registrering eller ISO-certificering af leverandører (op til 5 point)

Kriterium 25. Miljømærkede serviceydelser (op til 4 point)

Kriterium 26. Kommunikation og oplysning om miljø- og samfundsforhold (op til 2 point)

Kriterium 27. Forbrugsovervågning: Energi- og vandmålere (op til 2 point)

*Kriterier for energi*

Kriterium 28. Energieffektive apparater til rum- og vandopvarmning (op til 3 point)

Kriterium 29. Energieffektive klimaanlæg og luftbårne varmepumpeanlæg (op til 3,5 point)

Kriterium 30. Luftbårne varmepumpeanlæg op til 100 kW varmeydelse (3 point)

Kriterium 31. Energieffektive husholdningsapparater og energieffektiv belysning (op til 4 point)

Kriterium 32. Varmegenvinding (op til 3 point)

Kriterium 33. Termostatregulering og vinduesisolering (op til 4 point)

Kriterium 34. Automatisk sluk af anlæg/udstyr (op til 4,5 point)

Kriterium 35. Fjernvarme/køling og køling fra kraftvarmeproduktion (op til 4 point)

Kriterium 36. Elektriske håndtørrere med sensor (1 point)

Kriterium 37. Emissioner fra anlæg til rumopvarmning (1,5 point)

Kriterium 38. Køb af el fra en leverandør, der bruger vedvarende energikilder (op til 4 point)

Kriterium 39. Egenproduktion af el fra vedvarende energikilder (op til 5 point)

Kriterium 40. Varmeenergi fra vedvarende energikilder (op til 3,5 point)

Kriterium 41. Opvarmning af svømmebassin (op til 1,5 point)

▼B

*Kriterier for vand*

Kriterium 42. Effektive vandinstallationer: Vandhaner i badeværelser og brusere (op til 4 point)

Kriterium 43. Effektive vandinstallationer: Toiletter og urinaler (op til 4,5 point)

Kriterium 44. Opvaskemaskiners vandforbrug (2,5 point)

Kriterium 45. Vaskemaskiners vandforbrug (3 point)

Kriterium 46. Angivelse af vandets hårdhed (op til 1,5 point)

Kriterium 47. Optimeret styring af svømmebassin (op til 2,5 point)

Kriterium 48. Genbrug af regnvand og genvundet vand (op til 3 point)

Kriterium 49. Effektiv havevanding (op til 1,5 point)

Kriterium 50. Hjemmehørende eller ikkeinvasive ikkehjemmehørende arter anvendt i udendørs beplantninger (op til 2 point)

*Kriterier for affald og spildevand*

Kriterium 51. Papirprodukter (op til 2 point)

Kriterium 52. Varige forbrugsgoder (op til 4 point)

Kriterium 53. Servering af drikkevarer (op til 2 point)

Kriterium 54. Indkøb af vaske- og opvaskemidler samt toiletartikler (op til 2 point)

Kriterium 55. Minimering af brug af rengøringsmidler (1,5) point

Kriterium 56. Afisning (1 point)

Kriterium 57. Brugte tekstiler og møbler (op til 2 point)

Kriterium 58. Kompostering (op til 2 point)

Kriterium 59. Behandling af spildevand (op til 3 point)

*Andre kriterier*

Kriterium 60. Rygeforbud i værelserne (1 point)

Kriterium 61. Socialpolitik (op til 2 point)

Kriterium 62. Køretøjer til vedligehold (op til 1 point)

Kriterium 63. Tilbud om mere miljøvenlig transport (op til 2,5 point)

Kriterium 64. Ikkeforseglede overflader (op til 1 point)

Kriterium 65. Lokale produkter og økologiske produkter (op til 4 point)

Kriterium 66. Undgåelse af pesticider (op til 2 point)

Kriterium 67. Yderligere miljøtiltag eller sociale tiltag (op til 3 point)

▼B

**VURDERING OG VERIFIKATION**

De specifikke vurderings- og verifikationskrav er anført direkte under hvert kriterium i del A og B.

Hvis ansøgeren skal fremlægge erklæringer, dokumentation, analyser, prøvningsrapporter eller andet belæg for, at kriterierne er opfyldt, kan disse stamme fra ansøgeren og/eller dennes leverandør(er) alt efter omstændighederne.

De ansvarlige organer skal fortrinsvis anerkende attester udstedt af organer, der er akkrediteret i henhold til de relevante harmoniserede standarder for prøvnings- og kalibreringslaboratorier, og verifikationer fra organer, der er akkrediteret i henhold til de relevante harmoniserede standarder for organer, der certificerer produkter, processer og tjenester. Akkreditering foregår efter bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 ([1]).

Oplysninger, som er udtræk af miljøredegørelser, der er indgivet i medfør af EU's ordning for miljøledelse og miljørevision ([2]) (EMAS), anses for ligeværdige med de attester, der er nævnt i det foregående.

Der kan eventuelt anvendes andre prøvningsmetoder end dem, der er anført for de enkelte kriterier, hvis det ansvarlige organ, der skal vurdere ansøgningen, accepterer dem som ligeværdige.

De ansvarlige organer kan om nødvendigt kræve underbyggende dokumentation og foretage uafhængig verifikation.

De ansvarlige organer skal gennemføre et indledende kontrolbesøg på stedet før tildelingen af EU-miljømærkelicensen og kan gennemføre opfølgende periodiske kontrolbesøg på stedet i den periode, hvor miljømærket indehaves.

Det er en forudsætning, at serviceydelserne opfylder alle de respektive lovkrav i det eller de lande, hvor »overnatningsstedet« er beliggende. Navnlig følgende skal være sikret:

1. De fysiske strukturer overholder EU's og nationale og lokale love og forskrifter med hensyn til energieffektivitet og varmeisolering, vandressourcer, vandbehandling og bortledning af spildevand (herunder fra kemiske toiletter), affaldsindsamling og bortskaffelse, vedligehold og reparation af udstyr, sikkerheds- og sundhedsforskrifter og alle relevante love eller forskrifter for området for så vidt angår bevarelse af landskabet eller biodiversiteten.

2. Virksomheden er klar til drift og registreret efter nationale eller lokale forskrifter, og dens personale skal være beskæftiget og forsikret i overensstemmelse med lovgivningen. I denne forbindelse skal personalet have en skriftlig kontrakt i overensstemmelse med den nationale lovgivning, personalet skal betales mindst den nationale eller regionale mindsteløn i henhold til kollektive aftaler (er der ingen kollektive aftaler, skal personalet betales mindst den lovpligtige nationale eller regionale mindsteløn), og personalets arbejdstid skal være i overensstemmelse med den nationale lovgivning.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og markedsovervågning i forbindelse med markedsføring af produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 30).

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1221/2009 af 25. november 2009 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) og om ophævelse af forordning (EF) nr. 761/2001 og Kommissionens beslutning 2001/681/EF og 2006/193/EF (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 1).

▼B

Ansøgeren skal erklære og dokumentere serviceydelsens opfyldelse af disse krav ved hjælp af uafhængig verifikation eller dokumentation, uden at dette berører national databeskyttelseslovgivning (f.eks. byggetilladelse, erklæringer fra tekniske fagfolk om, hvordan national lovgivning og lokale forskrifter vedrørende de ovennævnte bygningsaspekter er opfyldt, en genpart af en skriftligt fastlagt socialpolitik, kopier af kontrakter, udskrifter af medarbejderes registrering i socialsikringssystemet, officiel dokumentation/registerudskrift med navne og antal medarbejdere fra de lokale myndigheders arbejdstilsyn eller disses repræsentant). Derudover kan der gennemføres direkte interviews med vilkårligt udvalgte ansatte under kontrolbesøg på stedet.

*DEL A*

## KRITERIER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 3, LITRA a)

### GENEREL FORVALTNING

**Kriterium 1. Grundlag for et miljøledelsessystem**

Overnatningsstedet skal etablere grundlaget for et miljøledelsessystem ved at implementere følgende processer:

— en **miljøpolitik**, som udpeger de mest relevante aspekter med hensyn til energi, vand og affald for overnatningsstedet

— en detaljeret **handlingsplan**, som fastlægger mål for miljøpræstationer for så vidt angår de udpegede miljøaspekter, som skal fastsættes mindst hvert andet år, under hensyntagen til de krav, der er fastsat i afgørelsen om dette EU-miljømærke.

Hvis de miljøaspekter, der er udpeget, ikke behandles under dette EU-miljømærke, bør målene fortrinsvis baseres på de miljøpræstationsindikatorer og benchmarks for højeste kvalitet, der er fastsat i referencedokumentet for bedste miljøledelsespraksis for turistsektoren [1] (EMAS)

— en **intern evalueringsproces**, som giver mulighed for mindst at verificere virksomhedens årlige præstationer i forbindelse med de mål, der er fastsat i handlingsplanen, og at iværksætte korrigerende foranstaltninger, hvis det er nødvendigt.

Oplysninger om processerne nævnt i det foregående afsnit skal være tilgængelige, så gæster og personale kan konsultere dem.

Kommentarer og tilbagemeldinger fra gæster, som indsamles via det spørgeskema, der er omhandlet i kriterium 3, skal gennemgås i den interne evalueringsproces og om nødvendigt i forbindelse med handlingsplanen.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med:

— en kopi af miljøpolitikken

— handlingsplanen og

— evalueringsrapporten, som skal forelægges det ansvarlige organ inden 2 år efter ansøgningen, og i en ajourført udgave hvert andet år derefter.

[1] Kommissionens afgørelse (EU) 2016/611 af 15. april 2016 om referencedokumentet om bedste praksis for miljøledelse, sektorspecifikke miljøpræstationsindikatorer og benchmarks for højeste kvalitet for turistsektoren, jf. forordning (EF) nr. 1221/2009 om organisationers frivillige deltagelse i en fællesskabsordning for miljøledelse og miljørevision (EMAS) (EUT L 104 af 20.4.2016, s. 27).

▼B

Ansøgere, som er EMAS-registreret eller ISO 14001-certificeret, anses for at opfylde kravene. I dette tilfælde forelægges ISO 14001-certifikatet eller EMAS-registreringen som dokumentation. Hvis der foreligger en ISO 14001-certificering, vedlægges ansøgningen en rapport, der sammenfatter præstationerne for så vidt angår de mål, der er fastsat i handlingsplanen.

**Kriterium 2. Uddannelse af personalet**

a) Overnatningsstedet skal gøre information og uddannelse tilgængeligt for personalet (heriblandt underkontraheret eksternt personale), herunder skriftlige procedurer eller manualer, for at sikre brugen af miljøforanstaltninger og udbrede kendskabet til en miljøforsvarlig adfærd i overensstemmelse med de obligatoriske og de relevante valgfrie kriterier for dette EU-miljømærke. Navnlig følgende aspekter skal indgå i personalets uddannelse:

   i) overnatningsstedets miljøpolitik og handlingsplan samt kendskab til EU's miljømærke for overnatningssteder

   ii) energibesparende foranstaltninger i forbindelse med belysnings-, klimakontrol- og varmesystemer, når personalet forlader et rum eller vinduer åbnes

   iii) vandspareforanstaltninger i forbindelse med tjek for utætheder, vanding, skiftehyppighed for sengetøj og håndklæder og returskylning af svømmebassinfilter

   iv) foranstaltninger med henblik på at minimere brugen af kemikalier i forbindelse med kemiske produkter til rengøring, opvask, desinfektion og vask samt andre særlige renseprodukter (f.eks. til returskylning af svømmebassinfiltre), som kun anvendes, hvor det er nødvendigt, og hvis der findes information om dosering, skal forbrugsgrænserne for de nævnte produkter være dem, der er anført på emballagen eller anbefalet af producenten

   v) affaldsbegrænsning og sortering i forbindelse med affaldsemner og affaldskategorier

   vi) miljøvenlige transportmuligheder til rådighed for personalet

   vii) i henhold til kriterium 3 de relevante oplysninger, som personalet skal give gæsterne.

b) Der afholdes en passende uddannelse af nyansat personale inden fire uger efter ansættelsen og en efteruddannelse inden for de ovennævnte aspekter for resten af personalet mindst en gang om året.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med nærmere oplysninger om uddannelsesprogrammet, indholdet af dette og en angivelse af, hvilke medarbejdere der har modtaget hvilken form for uddannelse og hvornår. Personaleuddannelsens art og tidspunkt registreres som dokumentation for, at efteruddannelsen har fundet sted.

**Kriterium 3. Information til gæster**

a) Overnatningsstedet skal også stille information til rådighed for gæster for at sikre brugen af miljøforanstaltninger og udbrede kendskabet til en miljøforsvarlig adfærd i overensstemmelse med de obligatoriske og de relevante valgfrie kriterier for dette EU-miljømærke. Informationen skal aktivt gives gæsterne mundtligt eller skriftligt i receptionen eller på værelserne og skal navnlig omfatte følgende aspekter:

▼B

i) overnatningsstedets miljøpolitik og kendskab til EU's miljømærke for overnatningssteder

ii) energibesparende foranstaltninger i forbindelse med belysnings-, klimakontrol- og varmesystemer, når gæsterne forlader et rum eller vinduer åbnes

iii) vandspareforanstaltninger i forbindelse med tjek for utætheder og skiftehyppighed for sengetøj og håndklæder

iv) affaldsbegrænsning og sortering i forbindelse med affaldsemner og affaldskategorier samt affald, som ikke må udledes med spildevandet. Herudover skal der være et opslag eller andet informationsmateriale med råd om, hvordan fødevarespild undgås, i det rum, hvor der serveres morgenmad, og det rum, hvor der serveres aftenmåltider

v) miljøvenlige transportmuligheder til rådighed for gæsterne

vi) overnatningsstedet skal stille information til rådighed for gæsterne om de lokale turistseværdigheder og attraktioner, vejvisere over lokalområdet, lokale restauranter, markeder og lokalt håndværk.

b) Gæsterne gives et spørgeskema, via internettet eller på overnatningsstedet, om deres syn på overnatningsstedets generelle miljøaspekter, der er anført i litra a), og deres overordnede tilfredshed med overnatningsstedets faciliteter og serviceydelser. Der skal være en klar procedure for registrering af gæsters bemærkninger, hvilke svar der er givet, og hvilke korrigerende foranstaltninger der er iværksat.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med kopier af informationerne til gæsterne. Ansøgeren skal angive, hvilke procedurer der findes for uddeling og indsamling af oplysningerne og spørgeskemaet samt for at tage hensyn til tilbagemeldingerne.

**Kriterium 4. Generelt vedligehold**

Forebyggende vedligehold af apparater/udstyr skal mindst udføres årligt, eller oftere, hvis dette er lovpligtigt eller påkrævet ifølge fabrikantens instruktioner. Vedligehold skal omfatte tjek af eventuelle utætheder og kontrol af, at som minimum energiforbrugende apparater (f.eks. varme, ventilation og klimakontrol — HVAC) og vandrelateret udstyr (f.eks. sanitetsarmaturer, vandingssystemer osv.) på overnatningsstedet fungerer korrekt.

Anlæg eller udstyr, der anvender kølemidler, som er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 517/2014 ([1]), skal kontrolleres og vedligeholdes således:

a) for anlæg eller udstyr, der indeholder fluorholdige drivhusgasser i mængder på 5 ton $CO_2$-ækvivalenter eller derover, men mindre end 50 ton $CO_2$-ækvivalenter: mindst hver 12. måned eller, hvis der er installeret et lækagedetektionssystem, mindst hver 24. måned

b) for anlæg eller udstyr, der indeholder fluorholdige drivhusgasser i mængder på 50 ton $CO_2$-ækvivalenter eller derover, men mindre end 500 ton $CO_2$-ækvivalenter: mindst hver sjette måned eller, hvis der er installeret et lækagedetektionssystem, mindst hver 12. måned

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 517/2014 af 16. april 2014 om fluorholdige drivhusgasser og om ophævelse af forordning (EF) nr. 842/2006 (EUT L 150 af 20.5.2014, s. 195).

▼B

c) for anlæg eller udstyr, der indeholder fluorholdige drivhusgasser i mængder på 500 ton $CO_2$-ækvivalenter eller derover. mindst hver tredje måned eller, hvis der er installeret et lækagedetektionssystem, mindst hver sjette måned.

Alle vedligeholdsaktiviteter skal registreres i et særligt vedligeholdsregister med angivelse af de omtrentlige mængder vand, der lækker fra vandtilførselsudstyret.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med en kort beskrivelse af vedligeholdsprogrammet, nærmere oplysninger om de personer/virksomheder, der udfører vedligehold, og vedligeholdsregistret.

**Kriterium 5. Forbrugsovervågning**

Overnatningsstedet skal have procedurer for at indsamle og overvåge data månedligt eller mindst årligt for følgende aspekter som minimum:

a) specifikt energiforbrug (kWh/overnatning og/eller kWh/$m^2$ (indendørs areal)år)

b) andel af det endelige energiforbrug, der kommer fra vedvarende energi, som produceres på stedet (%)

c) vandforbrug pr. overnatning (liter/overnatning), herunder vand anvendt til vanding (hvis relevant) samt andre aktiviteter i forbindelse med vandforbrug

d) affaldsproduktion pr. overnatning (kg/overnatning). Madspild overvåges separat ([1])

e) forbrug af kemiske produkter til rengøring, opvask, vask, desinfektion og andre særlige renseprodukter (f.eks. til returskylning af svømmebassinfilter) (kg eller liter/overnatning), med angivelse af, om de er klar til brug eller ufortyndet

f) andel af ISO type I-mærkede produkter (%), der anvendes, jf. de relevante valgfrie kriterier for denne afgørelse om EU-miljømærket.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med en beskrivelse af procedurerne for indsamling og overvågning. Overnatningsstedet skal forelægge en kort sammenfatning af de indsamlede data for de i det foregående nævnte forbrugsparametre, sammen med den interne evalueringsrapport omhandlet i kriterium 1, som skal forelægges det ansvarlige organ inden 2 år efter ansøgningen og derefter hvert andet år.

ENERGI

**Kriterium 6. Energieffektive rum- og vandopvarmningsanlæg**

a) Vandbårne rumopvarmningsanlæg, der installeres i EU-miljømærkets gyldighedsperiode, skal:

i) være en højeffektiv kraftvarmeenhed, jf. definitionen i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU ([2]), eller

([1]) Relevant, hvis der serveres mad og de lokale affaldsbehandlingsfaciliteter giver mulighed for separat indsamling af organisk affald.

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

▼B

ii) have en årsvirkningsgrad ved rumopvarmning og/eller overholde GHG-emissionsgrænser, som fastsat i de følgende tabeller, beregnet som anført i Kommissionens afgørelse 2014/314/EU ([1]):

| Type vandbåret anlæg til rumopvarmning | Effektivitetsindikator |
|---|---|
| Alle anlæg til rumopvarmning undtagen kedelanlæg fyret med fast biomasse og varmepumpeanlæg | *Mindste årsvirkningsgrad ved rumopvarmning* ($\eta_s$) ≥ 98 % |
| Kedelanlæg fyret med fast biomasse | *Mindste årsvirkningsgrad ved rumopvarmning* ($\eta_s$) ≥ 79 % |

▼C1

| | |
|---|---|
| Varmepumpeanlæg (der er to optioner for varmepumper, som anvender kølemidler med GWP ≤ 2 000, option 2 er obligatorisk for varmepumpeanlæg, som anvender kølemidler med GWP > 2 000) | **Option 1** — *Mindste årsvirkningsgrad ved rumopvarmning* / kølemidlets GWP-værdi |
| | $\eta_s$ ≥ 107 %/[0-500]<br>$\eta_s$ ≥ 110 %/(500-1 000]<br>$\eta_s$ ≥ 120 %/(1 000-2 000] |
| | **Option 2** — *GHG-emissionsgrænser* |
| | 150 g $CO_2$-ækvivalent/kWh varmeydelse |

▼B

b) Produkter til lokal rumopvarmning, der installeres i EU-miljømærkets gyldighedsperiode, skal opfylde kravene til mindste årsvirkningsgrad, der er fastsat i Kommissionens forordning (EU) 2015/1185 ([2]) eller i Kommissionens forordning (EU) 2015/1188 ([3]).

c) Produkter til vandopvarmning, der installeres i EU-miljømærkets gyldighedsperiode, skal mindst overholde følgende energieffektivitetsindikatorer:

| Type apparat til vandopvarmning | Energi<br>Effektivitetsindikator |
|---|---|
| Alle vandvarmere med en oplyst lastprofil ≤ S | Energiklasse A ([b]) |
| Alle vandvarmere undtagen varmepumpevandvarmere med en oplyst lastprofil > S og ≤ XXL | Energiklasse A ([b]) |

([1]) Kommissionens afgørelse 2014/314/EU af 28. maj 2014 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til vandbårne varmeforsyningsanlæg (EUT L 164 af 3.6.2014, s. 83).

([2]) Kommissionens forordning (EU) 2015/1185 af 24. april 2015 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af produkter til lokal rumopvarmning til fast brændsel (EUT L 193 af 21.7.2015, s. 1).

([3]) Kommissionens forordning (EU) 2015/1188 af 28. april 2015 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af produkter til lokal rumopvarmning (EUT L 193 af 21.7.2015, s. 76).

▼B

| Type apparat til vandopvarmning | Energi<br>Effektivitetsindikator |
|---|---|
| Varmepumpevandvarmere med en oplyst lastprofil > S og ≤ XXL | Energiklasse A+ ([b]) |
| Alle vandvarmere med en oplyst lastprofil > XXL (3XL og 4XL) | Energieffektivitetsklasse ved vandopvarmning ≥ 131 % ([c]) |

([b]) Som defineret i bilag II til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 812/2013 ([1]).
([c]) Som defineret i bilag VI til Kommissionens forordning (EU) nr. 814/2013 ([2]).
([1]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 812/2013 af 18. februar 2013 om supplering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af vandvarmere og varmtvandsbeholdere samt pakker med vandvarmer og solvarmekomponent (EUT L 239 af 6.9.2013, s. 83).
([2]) Kommissionens forordning (EU) nr. 814/2013 af 2. august 2013 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af vandvarmere og varmtvandsbeholdere (EUT L 239 af 6.9.2013, s. 162).

d) Eksisterende kraftvarmeenheder skal opfylde definitionen af højeffektiv i bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF ([1]), eller bilag II til direktiv 2012/27/EU, hvis de er installeret efter den 4. december 2012.

e) Eksisterende varmtvandskedler, der anvender flydende eller gasformigt brændsel i henhold til definitionen i Rådets direktiv 92/42/EØF ([2]), skal have en standard for virkningsgrad, som mindst er ækvivalent med tre stjerner, jf. samme direktiv. Virkningsgraden for kedler, der ikke er omfattet af direktiv 92/42/EØF, skal være i overensstemmelse med fabrikantens instruktioner og med nationale og lokale forskrifter om virkningsgrad, men en virkningsgrad på under 88 % accepteres ikke for sådanne eksisterende kedler (medmindre det er biomassekedler).

*Vurdering og verifikation*

Hvad angår krav i litra a), b) og c), skal licensindehaveren oplyse det ansvarlige organ om nyinstallationen inden for EU-miljømærkets gyldighedsperiode af de relevante apparater og stille tekniske specifikationer til rådighed fra fabrikanten eller de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af rum- og vandopvarmningsanlæg, som angiver, hvordan den krævede virkningsgrad nås. EU-miljømærkede vandbårne opvarmningsprodukter anses for at overholde kravet i litra a), nr. ii). Produkter med andre ISO type I-mærker, som opfylder et af kravene i litra a)-e), anses for at opfylde det respektive litra under dette kriterium. Hvis der anvendes EU-miljømærkede vandbårne opvarmningsprodukter, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller et emballagemærke, som viser, at det er tildelt i henhold til afgørelse 2014/314/EU. Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF af 11. februar 2004 om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked og om ændring af direktiv 92/42/EØF (EUT L 52 af 21.2.2004, s. 50).
([2]) Rådets direktiv 92/42/EØF af 21. maj 1992 om krav til virkningsgrad i nye varmtvandskedler, der anvender flydende eller luftformigt brændsel (EFT L 167 af 22.6.1992, s. 17).

▼B

vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller et emballagemærke og angive de ISO type I-mærkekrav, der er anført i litra a)-e). Hvad angår kravene i litra d) og e), skal ansøgeren stille de tekniske specifikationer til rådighed fra fabrikanten eller de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af rum- og vandopvarmningsanlæg, som angiver, hvordan den krævede virkningsgrad nås.

**Kriterium 7. Energieffektive klimaanlæg og luftbårne varmepumpeanlæg**

Husholdningsklimaanlæg og luftbårne varmepumpeanlæg til husholdninger, som installeres i EU-miljømærkets gyldighedsperiode, skal mindst have følgende relevante energiklasser, jf. definitionen i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 626/2011 ([1]):

| Art | Energieffektivitetsklasse (køling/opvarmning) |
|---|---|
| Monosplit < 3kW | A+++/A+++ |
| Monosplit 3-4 kW | A+++/A+++ |
| Monosplit 4-5 kW | A+++/A++ |
| Monosplit 5-6 kW | A+++/A+++ |
| Monosplit 6-7 kW | A++/A+ |
| Monosplit 7-8 kW | A++/A+ |
| Monosplit > 8kW | A++/A++ |
| Multi-split | A++/A+ |

*Bemærk:* Dette kriterium gælder for elnettilsluttede klimaanlæg og luftbårne varmepumpeanlæg med en nominel ydelse ≤ 12 kW for køling, eller opvarmning, hvis produktet ikke har en kølefunktion. Dette kriterium gælder ikke for anlæg, som anvender andre energikilder end elektricitet; ej heller gælder det for anlæg, hvor enten kondensator- eller fordampersiden eller begge ikke bruger luft som varmeoverføringsmedie.

*Vurdering og verifikation*

Licensindehaveren skal oplyse det ansvarlige organ om nyinstallation inden for EU-miljømærkets gyldighedsperiode og stille tekniske specifikationer til rådighed fra fabrikanten eller de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af klimaanlægget, som angiver, hvordan den krævede effektivitet nås.

▼M2

**Kriterium 8. Energieffektiv belysning**

a) På tidspunktet for tildelingen af EU-miljømærket:

([1]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 626/2011 af 4. maj 2011 om supplering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af klimaanlæg (EUT L 178 af 6.7.2011, s. 1).

▼M2

i) skal mindst 40 % af alle lyskilder på overnatningsstedet være mindst klasse A, som bestemt i henhold til bilag VI til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 874/2012 ([1]), som gældende den 31. august 2021, eller mindst klasse D, som bestemt i henhold til bilag II til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2015 ([2])

ii) skal mindst 50 % af lyskilderne på steder, hvor de kan forventes at være tændt mere end fem timer om dagen, være mindst klasse A, som bestemt i henhold til bilag VI til delegeret forordning (EU) nr. 874/2012, som gældende den 31. august 2021, eller mindst klasse D, som bestemt i henhold til bilag II til delegeret forordning (EU) 2019/2015

b) Højst 2 år efter tidspunktet for tildelingen af EU-miljømærket:

i) skal mindst 80 % af alle lyskilder på overnatningsstedet være mindst klasse A, som bestemt i henhold til bilag VI til delegeret forordning (EU) nr. 874/2012, som gældende den 31. august 2021, eller mindst klasse D, som bestemt i henhold til bilag II til delegeret forordning (EU) 2019/2015

ii) skal mindst 100 % af lyskilderne på steder, hvor de kan forventes at være tændt mere end fem timer om dagen, være mindst klasse A, som bestemt i henhold til bilag VI til delegeret forordning (EU) nr. 874/2012, som gældende den 31. august 2021, eller mindst klasse D, som bestemt i henhold til bilag II til delegeret forordning (EU) 2019/2015.

*Bemærk:* Andelene er fastlagt i forhold til den samlede mængde armaturer, hvor der kan anvendes energibesparende belysning. Målene i det foregående gælder ikke for lysarmaturer, hvis fysiske egenskaber ikke tillader anvendelsen af energibesparende belysning.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren fremlægger skriftlige rapporter for det ansvarlige organ med angivelse af den samlede mængde lyskilder og lysarmaturer, der er egnede til energibesparende belysning, driftstiden og mængden af energibesparende lyskilder og lysarmaturer, som har energieffektive lyskilder og lysarmaturer mindst i klasse A, bestemt i henhold til bilag VI til delegeret forordning (EU) nr. 874/2012, som gældende den 31. august 2021, eller lyskilder mindst i klasse D, bestemt i henhold til bilag II til delegeret forordning (EU) 2019/2015. Rapporterne skal også forklare, hvorfor det ikke er muligt at udskifte lyskilder og lysarmaturer i de tilfælde, hvor de fysiske egenskaber ikke giver mulighed for at anvende energibesparende lyskilder og lysarmaturer. Der fremlægges 2 rapporter. Den første heraf på ansøgningsdatoren og den anden inden 2 år efter tildelingen af miljømærket.

([1]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 874/2012 af 12. juli 2012 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af elektriske lyskilder og lysarmaturer (EUT L 258 af 26.9.2012, s. 1).

([2]) Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2015 af 11. marts 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 for så vidt angår energimærkning af lyskilder og om ophævelse af Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 874/2012 (EUT L 315 af 5.12.2019, s. 68).

▼M2

Fysiske egenskaber, som kan forhindre anvendelsen af lavenergipærer, kan f.eks. være: dekorativ belysning, som kræver speciallyskilder og -lysarmaturer, belysning, hvor lysstyrken kan reguleres, situationer, hvor energibesparende belysning ikke kan anvendes. I dette tilfælde fremlægges dokumentation, som viser, hvorfor energibesparende lyskilder og lysarmaturer ikke kan anvendes. Det kan f.eks. omfatte fotodokumentation af, hvilken type belysning der er installeret.

▼B

**Kriterium 9. Termostatregulering**

Temperaturen i alle fællesrum (f.eks. restauranter, opholdsrum og møderum) skal være individuelt regulerbar inden for følgende fastlagte område.

i) Den fastlagte indstilling af temperaturen for fællesrum, når der anvendes køling er lig med eller over 22 °C (+/– 2 °C efter anmodning fra gæsterne) i sommermånederne.

ii) Den fastlagte indstilling af temperaturen for fællesrum, når der anvendes opvarmning er lig med eller under 22 °C (+/– 2 °C efter anmodning fra gæsterne) i vintermånederne.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med dokumentation om termostatreguleringssystemet eller de procedurer, der følges for at fastlægge indstillingstemperaturerne.

**Kriterium 10. Automatisk sluk af opvarmning, ventilation, klimakontrol og belysning**

a) HVAC-systemer/apparater, der installeres i EU-miljømærkets gyldighedsperiode, skal automatisk slukke, når der åbnes et vindue, eller hvis gæsterne forlader rummet.

b) Automatiske systemer (f.eks. sensorer, nøgle/kortsystemer osv.), som slukker alt lys, når gæsterne forlader rummet, skal installeres ved bygning og/eller renovering af alle nye og/eller renoverede udlejningsenheder/gæsteværelser i gyldighedsperioden for EU-miljømærket.

*Bemærk:* Små overnatningssteder (op til 5 værelser) er undtaget herfra.

*Vurdering og verifikation*

Licensindehaveren skal oplyse det ansvarlige organ om nyinstallation inden for EU-miljømærkets gyldighedsperiode af systemer eller anordninger til automatisk sluk af HVAC og lys og stille tekniske specifikationer til rådighed fra de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation eller vedligehold af disse systemer eller anordninger.

▼B

**Kriterium 11. Udendørs apparater til opvarmning og klimakontrol**

Overnatningsstedet må ikke anvende apparater til udendørs opvarmning eller klimakontrol.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal erklære, at dette kriterium overholdes. Overholdelsen kontrolleres i forbindelse med kontrolbesøget på stedet.

**Kriterium 12. Køb af el fra en leverandør, der bruger vedvarende energikilder**

a) ►C1 medmindre litra b) finder anvendelse, hvis der er leverandører med individuelle grønne takster, som tilbyder mindst 50 % el fra vedvarende energikilder, eller separate oprindelsesgaranticertifikater på det sted, hvor overnatningsstedet er beliggende: ◄

skal overnatningsstedet kontrahere mindst 50 % af sit elforbrug fra vedvarende energikilder som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF ([1]). I denne forbindelse gælder følgende:

Overnatningsstedet skal fortrinsvis kontrahere en **individuel eltakst**, som omfatter mindst 50 % el fra vedvarende energikilder. Dette krav er opfyldt, hvis enten mindst 50 % af det af leverandøren markedsførte samlede brændselsmiks angives som værende fra vedvarende energikilder, eller hvis mindst 50 % af det brændselsmiksprodukt, der svarer til den kontraherede takst, angives som værende fra vedvarende energikilder.

Eller

Alternativt kan andelen på mindst 50 % fra vedvarende energikilder også nås gennem **ubundtet indkøb** af oprindelsesgarantier, jf. artikel 2, litra j), i direktiv 2009/28/EF, som handles i overensstemmelse med principperne og reglerne for det europæiske system for energicertifikater (EECS). I forbindelse med dette alternativ skal følgende betingelser være opfyldt:

i) de nationale forskrifter i både det eksporterende og det importerende land omfatter domæneprotokoller, som er akkrediteret af Association of Issuing Bodies (AIB) i henhold til principperne og reglerne for EECS, så der undgås dobbelttælling i tilfælde af, at kunden vælger ubundtet indkøb af oprindelsesgarantier

ii) mængden af oprindelsesgarantier, der købes ubundtet, stemmer overens med ansøgerens elforbrug i samme tidsperiode

b) hvis der er **mindst 5 leverandører med individuelle eltakster, som tilbyder 100 %** el fra vedvarende energikilder på det sted, hvor overnatningsstedet er beliggende, skal overnatningsstedet kontrahere 100 % af sin el fra vedvarende energikilder gennem en individuel grøn takst. Dette krav er opfyldt, hvis mindst 100 % af det af leverandøren markedsførte samlede brændselsmiks angives som værende fra vedvarende energikilder, eller hvis mindst 100 % af brændselsmiksproduktet, der svarer til den kontraherede takst, angives at være fra vedvarende energikilder.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF (EUT L 140 af 5.6.2009, s. 16).

▼B

*Bemærk:* Overnatningssteder, som falder uden for tilfældene i litra a) eller b) er undtaget fra dette kriterium. Det er kun leverandører, som tilbyder den el og spænding, som overnatningsstedet kræver, der medregnes i mindsteantallet af leverandører i forbindelse med litra a) og b).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring (eller kontrakten/-erne) med leverandøren(-erne) af el/oprindelsesgarantier med angivelse af den eller de vedvarende energikilders art, den procentvise andel af el leveret fra vedvarende energikilder og listen over leverandører, som leverer grøn el, hvor overnatningsstedet er placeret. Herudover fremlægger ansøgere, som anvender ubundtet indkøb i henhold til litra a), også erklæringer fra leverandøren af oprindelsesgarantier, som dokumenterer overholdelsen af betingelserne i litra a).

Ansøgere, som ikke har adgang til leverandører, hvor overnatningsstedet er beliggende, der tilbyder den eltakst, der er beskrevet i det foregående, eller oprindelsesgarantier, skal fremlægge dokumentation for manglende adgang til leverandører med grønne takster og ubundtede oprindelsesgarantier.

I henhold til artikel 2, litra a), i direktiv 2009/28/EF forstås ved vedvarende energikilder: vedvarende, ikke-fossile energikilder, herunder vind, sol, aerotermisk, geotermisk og hydrotermisk varme, bølge- og tidevandsenergi, vandkraft, biomasse, lossepladsgas, gas fra rensningsanlæg og biogas.

**Kriterium 13. Kul og fyringsolie**

Hverken fyringsolie med et svovlindhold højere end 0,1 % eller kul må anvendes som energikilde.

*Bemærk:* Dette kriterium gælder kun for overnatningssteder med eget varmeanlæg.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, og angive arten af de anvendte energikilder. Overholdelsen kontrolleres i forbindelse med kontrolbesøget på stedet.

VAND

**Kriterium 14. Effektive vandinstallationer: Vandhaner i badeværelser og brusere**

Uden at dette berører lokale eller nationale forskrifter om vandgennemstrømningen i vandhaner i badeværelser og brusere må den gennemsnitlige vandgennemstrømning i vandhaner i badeværelser og brusere ikke overstige 8,5 liter/minut.

*Bemærk:* Dette gælder ikke for badekar, regnbrusere og massagebrusere.

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med relevant dokumentation, herunder en forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder kriteriet (f.eks. ved at anvende en gennemstrømningsmåler eller en måling ved hjælp af en lille spand og et ur). EU-miljømærkede vandhaneprodukter til badeværelser eller andre produkter med ISO type I-mærker, som opfylder de ovennævnte krav, anses for at opfylde kriteriet. Hvis der anvendes EU-miljømærkede vandhaneprodukter til badeværelser, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt i henhold til Kommissionens afgørelse 2013/250/EU ([1]). Hvis der anvendes andre type I-mærkede produkter, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket og angive de ISO type I-mærkekrav, der svarer til de ovenfor anførte.

**Kriterium 15. Effektive vandinstallationer: Toiletter og urinaler**

Uden at det berører lokale eller nationale forskrifter om skyl af toiletter og urinaler

a) er kontinuerligt skyl ikke tilladt for noget urinal på overnatningsstedet

b) skal toiletter, der installeres inden for EU-miljømærkets gyldighedsperiode, have et effektivt skyl på ≤ 4,5 liter.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med relevant støttedokumentation. Hvad angår krav b), skal licensindehaveren underrette det ansvarlige organ om nyinstallation af toiletter inden for EU-miljømærkets gyldighedsperiode og fremlægge relevant støttedokumentation. EU-miljømærkede skylletoiletter og urinaler eller andre ISO type I-mærkede toiletter og urinaler, som opfylder ovennævnte krav, anses for at opfylde kriteriet. Hvis der anvendes EU-miljømærkede toiletter og urinaler, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt i henhold til Kommissionens afgørelse 2013/641/EU ([2]). Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket og angive de ISO type I-mærkekrav, der svarer til de ovenfor anførte krav.

**Kriterium 16. Begrænsning af tøjvask ved hjælp af genbrug af håndklæder og sengetøj**

Overnatningsstedet skal skifte sengetøj og håndklæder med den standardhyppighed, som er fastsat i dets miljøhandlingsplan, og som skal være mindre hyppigt end hver dag, medmindre sidstnævnte er lovpligtigt eller fastsat i nationale forskrifter eller fastlagt som led i en tredjepartscertificeringsordning, som overnatningsstedet deltager i. Hyppigere skift foretages kun efter gæsters udtrykkelige anmodning.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med relevant dokumentation om den af overnatningsstedet fastsatte skiftehyppighed, eller den fastsatte hyppighed i henhold til tredjepartscertificering eller lovgivning eller nationale forskrifter.

([1]) Kommissionens afgørelse 2013/250/EU af 21. maj 2013 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU's miljømærke til sanitetsarmaturer (EUT L 145 af 31.5.2013, s. 6).

([2]) Kommissionens afgørelse 2013/641/EU af 7. november 2013 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til skylletoiletter og urinaler (EUT L 299 af 9.11.2013, s. 38).

▼B

AFFALD OG SPILDEVAND

**Kriterium 17. Forebyggelse af affald: Plan for begrænsning af madspild ved madservering**

Uden at det berører lokale eller nationale forskrifter om madservering:

a) Med sigte på at reducere emballageaffald: Der anvendes ingen portionspakninger for holdbare fødevarer (f.eks. kaffe, sukker, kakaopulver (dog undtaget teposer)).

b) Med sigte på at afbalancere emballageaffald/fødevarespild alt efter sæson: For alle fordærvelige fødevarer (f.eks. yoghurt, marmelader, honning, pålæg, bagværk) skal overnatningsstedet søge at styre madserveringen til gæsterne, så der er mindst muligt emballageaffald og fødevarespild. Med dette mål for øje skal overnatningsstedet følge en dokumenteret procedure, der er knyttet til handlingsplanen (kriterium 1), som angiver, hvordan balancen mellem fødevarespild og emballageaffald kan optimeres med udgangspunkt i antallet af gæster.

Undtaget fra dette kriterium er: butikker og automater, som forvaltes af overnatningsstedet, og portionspakninger af sukker og kaffe på værelserne, forudsat at de pågældende produkter er fair trade-produkter og/eller økologisk certificerede, og at brugte kaffekapsler (hvis relevant) tilbageleveres til producenten til genanvendelse.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, og den dokumenterede procedure, der beskriver, hvordan både fødevarespild og emballageaffald minimeres. Al lovgivning, som kræver anvendelsen af produkter i portionspakninger, skal også fremlægges. Hvis det er relevant, fremlægges dokumentation, som viser, at betingelserne for en undtagelse er overholdt (f.eks. en tilbagetagelseserklæring fra kaffekapselproducenten, økologisk og/eller fair trade-emballagemærkning). Overholdelsen kontrolleres i forbindelse med kontrolbesøget på stedet.

Fordærvelige fødevarer er fødevarer som kan gå i forrådnelse eller nedbrydes, og som normalt er mindst muligt forarbejdet og ikke på anden vis konserveret, og som skal opbevares på køl for at begrænse forrådnelseshastigheden og kvalitetstabet (Codex Alimentarius).

**Kriterium 18. Forebyggelse af affald: Engangsprodukter**

a) Engangstoiletartikler (brusehætter, børster, neglefiler, shampoo, sæbe osv.) skal ikke ligge fremme i værelserne, medmindre gæster anmoder om dem, eller det er lovpligtigt, eller det er et krav i forbindelse med en uafhængig kvalitetsbedømmelses/certificeringsordning eller en del af kvalitetspolitikken hos den hotelkæde, som overnatningsstedet er medlem af.

b) Engangsprodukter (service, bestik og vandkander) skal ikke være til rådighed for gæster i værelser og i restauranten/baren, medmindre ansøgeren har en aftale med en genbrugsvirksomhed om sådanne produkter.

c) Engangshåndklæder og engangssengetøj (tværlagen dog undtaget) må ikke anvendes på værelserne.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med relevant dokumentation af, hvordan kriteriet opfyldes. Enhver lovgivning eller uafhængig kvalitetsbedømmelses/certificeringsordning, som kræver engangsprodukter, skal også fremlægges. Overholdelsen kontrolleres i forbindelse med kontrolbesøget på stedet.

▼B

**Kriterium 19. Affaldssortering og aflevering til genanvendelse**

a) Uden at det berører lokale eller nationale forskrifter om affaldssortering, skal der på overnatningsstedets værelser findes passende beholdere til gæsters affaldssortering og/eller på hver etage og/eller på centrale steder.

b) Overnatningsstedet skal sortere affaldet i de kategorier, der foreskrives eller foreslås af de tilgængelige lokale affaldsbehandlingsfaciliteter, hvorved sorteringen skal være ekstra omhyggelig, når det gælder toiletartikler og farligt affald, f.eks. toner, tryksværte, kølemøbler og elektrisk udstyr, lavenergipærer, lægemidler og fedt/olie.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med en angivelse af de forskellige affaldskategorier, som de lokale myndigheder accepterer, og/eller relevante kontrakter med private genbrugsvirksomheder. Overholdelsen kontrolleres i forbindelse med kontrolbesøget på stedet.

ØVRIGE KRITERIER

**Kriterium 20. Rygeforbud i fællesrum og gæsteværelser**

a) Der skal være rygeforbud i alle indendørs fællesrum.

b) Der skal være rygeforbud i mindst 80 % af gæsteværelserne eller udlejningsenhederne (rundet til nærmeste heltal).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt sammen dokumentation såsom fotografier af indendørs opslag på overnatningsstedet. Ansøgeren skal oplyse antal og type af gæsteværelser og anføre, i hvilke af disse der er rygeforbud.

**Kriterium 21. Fremme af miljøvenlige transportformer**

Der skal stilles information til rådighed på overnatningsstedets website (hvis relevant) og på stedet for gæster og personale om følgende:

a) nærmere oplysninger om mere miljøvenlige lokale transportmuligheder for at bevæge sig rundt og se den by/landsby, hvor overnatningsstedet er beliggende (lokal transport, cykler osv.)

b) nærmere oplysninger om mere miljøvenlige lokale transportmuligheder for at ankomme til/forlade den by/landsby, hvor overnatningsstedet er beliggende

c) hvis de findes, særlige tilbud eller aftaler med transportvirksomheder, som overnatningsstedet kan tilbyde gæster og personale (f.eks. afhentning, fælles bus for personale, elbiler osv.).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med kopier af det informationsmateriale, der er tilgængeligt på websiten, brochurer osv.

▼B

**Kriterium 22. Oplysninger på EU-miljømærket**

Det valgfrie mærke med tekstboks skal indeholde følgende tekst:

»Dette overnatningssted søger aktivt at begrænse sin miljøvirkning

— ved at fremme brugen af vedvarende energikilder

— ved at begrænse forbruget af energi og vand

— og ved at begrænse affaldsproduktionen.«

Retningslinjerne for brugen af valgfri mærkning med tekstboks findes i »Guidelines for the use of the EU Ecolabel logo« på webstedet:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, og forklare, hvordan logoet vil blive vist.

*DEL B*

**KRITERIER SOM ER OMHANDLET I ARTIKEL 3, LITRA b)**

GENEREL FORVALTNING

**Kriterium 23. EMAS-registrering, ISO-certificering af overnatningsstedet (op til 5 point)**

Overnatningsstedet skal være registreret i EU-ordningen for miljøstyring og miljørevision (EMAS) (5 point) eller certificeret i henhold til ISO 14001 (3 point) eller ISO 50001 (2 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge passende dokumentation for EMAS-registrering eller ISO-certificering.

**Kriterium 24. EMAS-registrering eller ISO-certificering af leverandører (op til 5 point)**

Mindst to af hovedleverandørerne eller servicevirksomhederne, som overnatningsstedet benytter, skal være lokale og registreret i EMAS (5 point) eller certificeret i henhold til ISO 14001 (2 point) eller ISO 50001 (1,5 point).

I forbindelse med dette kriterium anses en lokal leverandør for at være en leverandør med hjemsted inden for en radius på 160 km fra overnatningsstedet.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge passende belæg for, at mindst to af hovedleverandørerne er EMAS-registreret eller ISO-certificeret.

**Kriterium 25. Miljømærkede serviceydelser (op til 4 point)**

Alle outsourcede vaske- og/eller rengøringsydelser, skal udføres af en virksomhed, der er tildelt et ISO type I-miljømærke (2 point for hver ydelse, op til højst 4 point).

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal forelægge passende belæg for vaske- og/eller rengøringsvirksomheders ISO type I-certificering.

**Kriterium 26. Kommunikation og oplysning om miljø- og samfundsforhold (op til 2 point)**

a) Overnatningsstedet skal tilbyde gæsterne kommunikation og oplysning om miljøet via opslag om lokal biologisk mangfoldighed og om landskabs- og naturbevarelsesforanstaltninger (1 point).

b) Gæsteunderholdning omfatter indslag om miljø (f.eks. bøger, tegnefilm, begivenheder) (1 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med relevant støttedokumentation.

**Kriterium 27. Forbrugsovervågning: Energi- og vandmålere (op til 2 point)**

Overnatningsstedet skal have energi- og vandmålere installeret, så der kan indsamles forbrugsdata for forskellige aktiviteter og/eller apparater såsom følgende kategorier (1 point for hver kategori, op til højst 2 point):

a) værelser

b) standpladser

c) vaskeservice

d) køkkenservice

e) specifikke apparater (f.eks. køleskabe, vaskemaskiner).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med et kort, der viser, hvor målerne er placeret.

ENERGI

**Kriterium 28. Energieffektive apparater til rum- og vandopvarmning (op til 3 point)**

Overnatningsstedet skal mindst have:

a) et vandbåret rumopvarmningsanlæg, der opfylder kriterium 6, litra a) (1 point)

b) et produkt til lokal rumopvarmning i mindst energiklasse A, jf. definitionen i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2015/1186 ([1]) (1 point).

c) et vandopvarmningsanlæg, der opfylder kriterium 6, litra c) (1 point).

([1]) Kommissionens delegerede forordning (EU) 2015/1186 af 24. april 2015 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af produkter til lokal rumopvarmning (EUT L 193 af 21.7.2015, s. 20).

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge de tekniske specifikationer fra fabrikanten eller de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af rum- og vandopvarmningsanlæg, som angiver, hvordan den krævede virkningsgrad i henhold til kriterium 6, litra a), b) eller c), nås. EU-mærkede vandbårne opvarmningsprodukter anses for at overholde kravene i kriterium 6, litra a), nr. ii). Produkter med andre ISO type I-mærker, som opfylder et af kravene i kriterium 6, litra a), b) og c), anses for at opfylde kriteriet. Hvis der anvendes EU-miljømærkede vandbårne opvarmningsprodukter, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt i henhold til afgørelse 2014/314/EU. Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket og angive de ISO type I-mærkekrav, der er anført i litra a), b) og c).

**Kriterium 29. Energieffektive klimaanlæg og luftbårne varmepumpeanlæg (op til 3,5 point)**

Overnatningsstedet skal overholde én af følgende tærskler:

a) 50 % af husholdningsklimaanlæg eller luftbårne varmepumpeanlæg (rundet til nærmeste heltal) har en virkningsgrad, som er mindst 15 % højere end tærsklen i kriterium 7 (1,5 point)

b) 50 % af husholdningsklimaanlæg eller luftbårne varmepumpeanlæg (rundet til nærmeste heltal) har en virkningsgrad, som er mindst 30 % højere end tærsklen i kriterium 7 (3,5 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge de tekniske specifikationer fra fabrikanten eller de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af klimaanlægget, som angiver, hvordan den krævede virkningsgrad nås.

**Kriterium 30. Luftbårne varmepumpeanlæg op til 100 kW varmeydelse (3 point)**

Overnatningsstedet skal have mindst ét luftbåret varmepumpeanlæg, som opfylder kriterium 7 (hvis relevant, se bemærkningen i kriterium 7), og som er tildelt EU-miljømærket i overensstemmelse med Kommissions beslutning 2007/742/EF ([1]), eller et andet ISO type I-mærke.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge de tekniske specifikationer fra fabrikanten eller de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af det luftbårne varmepumpeanlæg, som angiver, hvordan den krævede virkningsgrad nås (hvis relevant). Hvis der anvendes EU-miljømærkede vandbårne varmepumpeanlæg, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt i henhold til beslutning 2007/742/EF. Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket.

([1]) Kommissionens beslutning 2007/742/EF af 9. november 2007 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af Fællesskabets miljømærke til varmepumper, der er drevet ved el, gas eller gasabsorption (EUT L 301 af 20.11.2007, s. 14).

▼M2

**Kriterium 31. Energieffektive husholdningsapparater og energieffektiv belysning (op til 4 point)**

Overnatningsstedet skal have energieffektive apparater inden for følgende kategorier (0,5 point eller 1 point hver for følgende kategorier, op til højst 4 point):

a) husholdningskøle/fryseapparater, hvoraf mindst 50 % (0,5 point) eller mindst 90 % (1 point) (rundet til nærmeste heltal) skal have en EU-energimærkeklasse på A++ eller bedre, jf. bilag IX til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1060/2010 ([1]), som gældende den 28. februar 2021, eller en energieffektivitetsklasse på mindst D, bestemt i henhold til bilag II til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2016 ([2])

b) elektriske husholdningsovne, hvoraf mindst 50 % (0,5 point) eller mindst 90 % (1 point) (rundet til nærmeste heltal) skal have en EU-energimærkeklasse på A++ eller bedre, jf. bilag I til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 65/2014 ([3])

c) husholdningsopvaskemaskiner, hvoraf mindst 50 % (0,5 point) eller mindst 90 % (1 point) (rundet til nærmeste heltal) skal have en EU-energimærkeklasse på A++ eller bedre, jf. bilag VI til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1059/2010 ([4]), som gældende den 28. februar 2021, eller en energieffektivitetsklasse på mindst C, bestemt i henhold til bilag II til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2017 ([5])

d) husholdningsvaskemaskiner, hvoraf mindst 50 % (0,5 point) eller mindst 90 % (1 point) (rundet til nærmeste heltal) skal have en EU-energimærkeklasse på A++ eller bedre, jf. bilag VI til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1061/2010 ([6]), som gældende den 28. februar 2021, eller en energieffektivitetsklasse på mindst A, bestemt i henhold til bilag II til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2014 ([7])

([1]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1060/2010 af 28. september 2010 om supplering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af køle/fryseapparater til husholdningsbrug (EUT L 314 af 30.11.2010, s. 17).

([2]) Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2016 af 11. marts 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 for så vidt angår energimærkning af køle/fryseapparater og om ophævelse af Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1060/2010 (EUT L 315 af 5.12.2019, s. 102).

([3]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 65/2014 af 1. oktober 2013 om supplering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af ovne og emhætter til husholdningsbrug (EUT L 29 af 31.1.2014, s. 1).

([4]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1059/2010 af 28. september 2010 om supplering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af husholdningsopvaskemaskiner (EUT L 314 af 30.11.2010, s. 1).

([5]) Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2017 af 11. marts 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 for så vidt angår energimærkning af husholdningsopvaskemaskiner og om ophævelse af Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1059/2010 (EUT L 315 af 5.12.2019, s. 134).

([6]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1061/2010 af 28. september 2010 om supplering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af husholdningsvaskemaskiner (EUT L 314 af 30.11.2010, s. 47).

([7]) Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2014 af 11. marts 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 for så vidt angår energimærkning af husholdningsvaskemaskiner og husholdningsvaske/tørremaskiner og om ophævelse af Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1061/2010 og Kommissionens direktiv 96/60/EF (EUT L 315 af 5.12.2019, s. 29).

▼M2

e) kontorudstyr, hvoraf mindst 50 % (0,5 point) eller mindst 90 % (1 point) (rundet til nærmeste heltal) opfylder følgende:

i. kontorudstyr, der er købt inden den 20. februar 2018, mærkes som følger i medfør af aftalerne i Kommissionens afgørelse (EU) 2015/1402 ([1]) og 2014/202/EU ([2]):

— er i overensstemmelse med Energy Star v6.1 for computere

— er i overensstemmelse med Energy Star v6.0 for skærme

— er i overensstemmelse med Energy Star v2.0 for billedreproducerende udstyr

— er i overensstemmelse med Energy Star v1.0 for nødstrømsforsyninger

— er i overensstemmelse med Energy Star v2.0 for virksomhedsservere

ii. kontorudstyr, der er købt efter den 20. februar 2018, mærkes som følger:

— er i overensstemmelse med EN ISO 14024 ([3]) type I-miljømærket for kontorudstyr, bortset fra elektroniske skærme

— er mindst energieffektivitetsklasse E i overensstemmelse med Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2013 ([4]) for elektroniske skærme

f) husholdningstørretumblere, hvoraf mindst 50 % (0,5 point) eller mindst 90 % (1 point) (rundet til nærmeste heltal) skal have en EU-energimærkeklasse på A++ eller bedre, jf. bilag VI til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 392/2012 ([5])

g) husholdningsstøvsugere, hvoraf mindst 50 % (0,5 point) eller mindst 90 % (1 point) (rundet til nærmeste heltal) skal have et årligt energiforbrug (AE), jf. punkt 3 i bilag II til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 666/2013 ([6]), på under 28 kWh/år

([1]) Kommissionens afgørelse (EU) 2015/1402 af 15. juli 2015 om fastlæggelse af Den Europæiske Unions holdning til en afgørelse truffet af administrationsenhederne i henhold til aftalen mellem Amerikas Forenede Staters regering og Den Europæiske Union om koordinering af programmer for energieffektivitetsmærkning af kontorudstyr, for så vidt angår revision af specifikationerne for computere i aftalens bilag C (EUT L 217 af 18.8.2015, s. 9).

([2]) Kommissionens afgørelse 2014/202/EU af 20. marts 2014 om fastlæggelse af Den Europæiske Unions holdning til en afgørelse truffet af administrationsenhederne i henhold til aftalen mellem Amerikas Forenede Staters regering og Den Europæiske Union om koordinering af programmer for energieffektivitetsmærkning af kontorudstyr, for så vidt angår tilføjelse af specifikationer for computerservere og nødstrømsforsyninger til aftalens bilag C og revision af specifikationerne vedrørende skærme og billedreproducerende udstyr i aftalens bilag C (EUT L 114 af 16.4.2014, s. 68).

([3]) EN ISO 14024. Miljømærker og -deklarationer — Type I-miljømærkning — Principper og procedurer. Anden udgave 2018-02.

([4]) Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2013 af 11. marts 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 for så vidt angår energimærkning af elektroniske skærme og om ophævelse af Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1062/2010 (EUT L 315 af 5.12.2019, s. 1).

([5]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 392/2012 af 1. marts 2012 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af husholdningstørretumblere (EUT L 123 af 9.5.2012, s. 1).

([6]) Kommissionens forordning (EU) nr. 666/2013 af 8. juli 2013 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af støvsugere (EUT L 192 af 13.7.2013, s. 24).

▼M2

h) elektriske lyskilder og lysarmaturer, hvoraf mindst 50 % (0,5 point) eller mindst 90 % (1 point) (rundet til nærmeste heltal) skal være mindst klasse A++, jf. bilag VI til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 874/2012, som gældende den 31. august 2021, eller mindst klasse C, bestemt i henhold til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2015.

*Bemærk:* Dette kriterium gælder ikke for apparater og belysning, som ikke er omfattet af de forordninger, der nævnes for hver kategori (f.eks. industrimaskiner).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge dokumentation for energiklassen (Energy Star-certifikat for kategori e)) for alle apparater for den relevante kategori, der er købt inden den 20. februar 2018.

Ansøgeren skal fremlægge en kopi af EN ISO 14024 type I-miljømærkecertifikatet for alle relevante apparater eller dokumentation for opfyldelsen af energiklassekravene (f.eks. fakturaer, tekniske datablade og fabrikanterklæringer) for alle apparater for den relevante kategori, der er købt efter den 20. februar 2018.

▼B

**Kriterium 32. Varmegenvinding (op til 3 point)**

Overnatningsstedet skal have et varmegenvindingssystem for en (1,5 point) eller to (3 point) af følgende kategorier: kølesystemer, ventilatorer, vaskemaskiner, opvaskemaskiner, svømmebassiner og/eller sanitært spildevand.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med dokumentation for varmegenvindingssystemerne (f.eks. en kopi af projektet for de bestående varmegenvindingssystemer, beskrivelse fra tekniker osv.).

**Kriterium 33. Termostatregulering og vinduesisolering (op til 4 point)**

a) Temperaturen i hvert gæsteværelse skal kunne reguleres af gæsterne. Termostatreguleringen skal give mulighed for individuel indstilling inden for følgende fastlagte rammer (2 point):

   i) værelsestemperaturen, når der anvendes køling, er fastsat til lig med eller over 22 °C i sommermånederne.

   ii) værelsestemperaturen, når der anvendes opvarmning, er fastsat til lig med eller under 22 °C i vintermånederne.

b) 90 % af vinduerne i opvarmede og/eller klimakontrollerede værelser og fællesrum skal være isoleret med mindst termoruder eller lignende (2 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med relevant dokumentation om termostatreguleringssystemet eller de procedurer, der følges for at fastlægge indstillingstemperaturerne, eller fotografier af vinduerne. Der fremlægges en eksperterklæring, hvis der anvendes vinduesisolering svarende til flerlagsglas.

▼B

**Kriterium 34. Automatisk sluk af anlæg/udstyr (op til 4,5 point)**

a) 90 % af overnatningsstedets gæsteværelser (rundes til nærmeste heltal) skal være udstyret med automatisk sluk af de installerede HVAC-systemer, når vinduerne åbnes, og når gæsterne forlader værelset (1,5 point).

b) 90 % af overnatningsstedets gæsteværelser (rundes til nærmeste heltal) skal være udstyret med automatisk sluk af belysningen, når gæsterne forlader værelset (1,5 point).

c) 90 % af den udendørs belysning (rundes til nærmeste heltal), der ikke er nødvendig af sikkerhedsgrunde, skal automatisk slukke efter en fastlagt periode eller aktiveres af en bevægelsessensor (1,5 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge tekniske specifikationer fra de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation eller vedligehold af disse anlæg/anordninger.

**Kriterium 35. Fjernvarme/køling og køling fra kraftvarmeproduktion (op til 4 point)**

a) Overnatningsstedets opvarmning og/eller køling skal leveres af et effektivt fjernvarme- eller fjernkølingssystem. I forbindelse med EU-miljømærket defineres det således: et fjernvarme- eller fjernkølingssystem anvender mindst 50 % energi fra vedvarende energikilder, 50 % spildvarme, 75 % varme fra kraftvarmeproduktion eller 50 % i kombination af sådan energi og varme, jf. definitionen i direktiv 2012/27/EU (2 point).

b) Overnatningsstedets køling skal leveres af en højeffektiv kraftvarmeenhed, jf. direktiv 2012/27/EU (2 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med dokumentation for fjernvarmesystemet og/eller køling fra kraftvarmeproduktion.

**Kriterium 36. Elektriske håndtørrere med sensor (1 point)**

Alle elektriske håndtørrere skal være udstyret med sensorer eller have et ISO type I-mærke.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge relevant støttedokumentation for, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium. Hvis der anvendes produkter med ISO type I-mærke, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket.

**Kriterium 37. Emissioner fra anlæg til rumopvarmning (1,5 point)**

For overnatningsstedets anlæg til rumopvarmning må nitrogenoxidindholdet (NOx) i røggassen ikke overstige de grænseværdier, der er anført i nedenstående tabel, beregnet i overensstemmelse med følgende retsakter:

▼B

a) for vandbårne anlæg til rumopvarmning, der fyres med gasformigt og flydende brændsel, Kommissionens forordning (EU) nr. 813/2013 ([1])

b) for vandbårne anlæg til rumopvarmning, der fyres med fast brændsel, Kommissionens forordning (EU) 2015/1189 ([2])

c) for produkter til lokal rumopvarmning, der fyres med gasformigt og flydende brændsel, forordning (EU) 2015/1188

d) for produkter til lokal rumopvarmning, der fyres med fast brændsel, forordning (EU) 2015/1185.

| Varmeproduktionsteknologi | Emissionsgrænser for NOx |
|---|---|
| Gasfyrede forsyningsanlæg | Vandbårne anlæg til rumopvarmning med intern forbrændingsmotor 240 mg/kWh GCV energitilførsel<br><br>Vandbårne anlæg til rumopvarmning og produkter til lokal rumopvarmning med ekstern forbrændingsmotor (kedelanlæg): 56 mg/kWh GCV energitilførsel |
| Forsyningsanlæg fyret med flydende brændsel | Vandbårne anlæg til rumopvarmning med intern forbrændingsmotor 420 mg/kWh GCV energitilførsel<br><br>Vandbårne anlæg til rumopvarmning og produkter til lokal rumopvarmning med ekstern forbrændingsmotor (kedelanlæg): 120 mg/kWh GCV energitilførsel |
| Forsyningsanlæg fyret med fast brændsel | Vandbårne anlæg til lokal rumopvarmning: 200 mg/$Nm^3$ ved 10 % $O_2$<br><br>Produkter til lokal rumopvarmning: 200 mg/$Nm^3$ ved 13 % $O_2$ |

For overnatningsstedets kedelanlæg til fast brændsel og produkter til lokal rumopvarmning til fast brændsel må emissionerne af partikler (PM) i røggassen ikke overstige de grænseværdier, der er fastsat i henholdsvis forordning (EU) 2015/1189 og forordning (EU) 2015/1185.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge de tekniske specifikationer fra fabrikanten eller de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af anlæggene til rumopvarmning, som angiver, hvordan den krævede virkningsgrad nås. EU-mærkede vandbårne opvarmningsprodukter anses for at opfylde kriteriet. Produkter med andre ISO type I-mærker, som opfylder ovennævnte krav, anses for at opfylde kriteriet. Hvis der anvendes EU-miljømærkede vandbårne opvarmningsprodukter, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt i henhold til afgørelse 2014/314/EU. Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket og angive de ISO type I-mærkekrav, der svarer til de ovenfor anførte krav.

([1]) Kommissionens forordning (EU) nr. 813/2013 af 2. august 2013 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af anlæg til rumopvarmning og anlæg til kombineret rum- og brugsvandsopvarmning (EUT L 239 af 6.9.2013, s. 136).

([2]) Kommissionens forordning (EU) 2015/1189 af 28. april 2015 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af produkter til lokal rumopvarmning (EUT L 193 af 21.7.2015, s. 100).

▼B

**Kriterium 38. Køb af el fra en leverandør, der bruger vedvarende energikilder (op til 4 point)**

a) Overnatningsstedet skal kontrahere en individuel eltakst med 100 % (samlet brændselsmiks markedsført af leverandøren eller produktbrændselsmiks for den indkøbte takst) el fra vedvarende energikilder som defineret i direktiv 2009/28/EF (3 point) og certificeret med et elmiljømærke (4 point).

b) Alternativt kan 100 % af elektriciteten komme fra vedvarende energikilder, der er certificeret med et elmiljømærke, via ubundtet indkøb af oprindelsesgarantier, jf. artikel 2, litra j), i direktiv 2009/28/EF (3 point).

I forbindelse med dette kriterium skal elmiljømærket overholde følgende betingelser:

1. Kvalitetsmærkets standard kontrolleres af en uafhængig organisation (tredjepart).

2. Den certificerede el kommer fra ny anlægskapacitet for vedvarende energikilder, som er installeret inden for de seneste to år, eller en finansiel andel af den indkøbte certificerede el, anvendes til at fremme investering i ny anlægskapacitet for vedvarende energikilder.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring fra elleverandøren(-erne) (eller kontrakten med denne eller disse) med angivelse af den eller de vedvarende energikilders art, den procentvise andel af el leveret fra vedvarende kilder og, hvis det er relevant, at 100 % den indkøbte el er certificeret eller er tildelt et elmiljømærke, der er certificeret af en tredjepart. Herudover fremlægges i forbindelse med litra b) også erklæringer fra leverandøren af oprindelsesgarantier, som viser overholdelsen af de i kriterium 12, litra a), omhandlede betingelser.

**Kriterium 39. Egenproduktion af el fra vedvarende energikilder (op til 5 point)**

Overnatningsstedet skal have elproduktion på stedet fra vedvarende energikilder som defineret i artikel 2, litra a), i direktiv 2009/28/EF, som kan omfatte: solceller (solpaneler) eller lokale hydroelektriske systemer, geotermisk energi, lokal biomasse eller vindkraft, som producerer:

a) mindst 10 % af det samlede årlige elforbrug (1 point)

b) mindst 20 % af det samlede årlige elforbrug (3 point)

c) mindst 50 % af det samlede årlige elforbrug (5 point).

I forbindelse med dette kriterium anses en lokal leverandør for at være en leverandør med hjemsted inden for en radius på 160 km fra overnatningsstedet.

Hvis egenproduktionen af el fra vedvarende energikilder fører til udstedelsen af oprindelsesgarantier, kan egenproduktionen kun tages i betragtning, hvis oprindelsesgarantierne ikke ender på markedet, men slettes i forbindelse med dækningen af det lokale forbrug.

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med dokumentation for solcellesystemet, det hydroelektriske eller geotermiske system, biomasse- eller vindenergisystemet og data om både dets potentielle og dets faktiske produktion. Hvis der anvendes lokal biomasse, skal ansøgeren forelægge dokumentation for tilgang til lokale biomasseressourcer (f.eks. en kontrakt med en biomasseleverandør). Hvis der anvendes et hydroelektrisk system, skal ansøgeren også fremlægge en gyldig godkendelse/tilladelse/koncession i overensstemmelse med de gældende nationale love og forskrifter. Beregningen af procentandelen af produceret el i forhold til det samlede forbrug i året forud for ansøgningen kan anvendes til at påvise evnen til at opfylde dette kriterium.

**Kriterium 40. Varmeenergi fra vedvarende energikilder (op til 3,5 point)**

a) Mindst 70 % af den samlede energi, der anvendes til opvarmning eller køling af værelser (1,5 point) og/eller til at opvarme brugsvand (1 point) skal komme fra vedvarende energikilder, jf. definitionen i artikel 2, litra a), i direktiv 2009/28/EF.

b) 100 % af den samlede energi, der anvendes til opvarmning eller køling af værelser (2 point) og/eller til at opvarme brugsvand (1,5 point) skal komme fra vedvarende energikilder, jf. definitionen i artikel 2, litra a), i direktiv 2009/28/EF.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med data om energiforbruget, som viser, at mindst 70 % eller 100 % af denne energi kommer fra vedvarende energikilder.

**Kriterium 41. Opvarmning af svømmebassin (op til 1,5 point)**

a) Mindst 50 % af den samlede energi, der anvendes til opvarmning af vand i svømmebassin, skal komme fra vedvarende energikilder, jf. definitionen i artikel 2, litra a), i direktiv 2009/28/EF (1 point).

b) Mindst 95 % af den samlede energi, der anvendes til opvarmning af vand i svømmebassin, skal komme fra vedvarende energikilder, jf. definitionen i artikel 2, litra a), i direktiv 2009/28/EF (1,5 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med data om energiforbruget til opvarmning af vand i svømmebassin samt dokumentation, der viser mængden af energi fra vedvarende energikilder.

VAND

**Kriterium 42. Effektive vandinstallationer: Vandhaner i badeværelser og brusere (op til 4 point)**

a) Den gennemsnitlige vandgennemstrømning for brusere må ikke overstige 7 liter/minut og for vandhaner i badeværelser ikke over 6 liter/minut (2 point).

b) Mindst 50 % af vandhaner i badeværelser og brusere (rundet til nærmeste heltal) skal være tildelt EU-miljømærket i overensstemmelse med afgørelse 2013/250/EU eller et andet ISO type I-mærke (2 point).

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med relevant dokumentation, herunder en forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder kriteriet (f.eks. ved at anvende en gennemstrømningsmåler eller en måling ved hjælp af en lille spand og et ur). EU-miljømærkede vandhaneprodukter til badeværelser eller andre produkter med ISO type I-mærker, som opfylder de ovennævnte krav, anses for at opfylde kriteriet. Hvis der anvendes EU-miljømærkede vandhaneprodukter til badeværelser, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt i henhold til afgørelse 2013/250/EU. Hvis der anvendes andre produkter med ISO type I-mærke, skal ansøgeren vedlægge en kopi af ISO type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket.

**Kriterium 43. Effektive vandinstallationer: Toiletter og urinaler (op til 4,5 point)**

a) Alle urinaler skal anvende et vandfri system (1,5 point).

b) Mindst 50 % af urinalerne (rundet til nærmeste heltal) skal være tildelt EU-miljømærket i overensstemmelse med afgørelse 2013/641/EU eller et andet ISO type I-mærke (1,5 point).

c) Mindst 50 % af toiletterne (rundet til nærmeste heltal) skal være tildelt EU-miljømærket i overensstemmelse med afgørelse 2013/641/EU eller et andet ISO type I-mærke (1,5 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med relevant støttedokumentation. EU-miljømærkede skylletoiletter og urinaler eller andre produkter med et ISO type I-mærke, som skal opfylde krav svarende til de ovennævnte, anses for at opfylde kriteriet. Hvis der anvendes EU-miljømærkede skylletoiletter og urinaler, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt i henhold til afgørelse 2013/641/EU. Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket.

**Kriterium 44. Opvaskemaskiners vandforbrug (2,5 point)**

Opvaskemaskinernes vandforbrug skal være mindre end eller lig med den grænseværdi, der er anført i nedenstående tabel, målt i henhold til EN 50242, og under anvendelse af standardprogramcyklussen.

| Produktundergruppe | Vandforbrug (Wt) [liter/cyklus] |
|---|---|
| Husholdningsopvaskemaskiner med 15 kuverter | 10 |
| Husholdningsopvaskemaskiner med 14 kuverter | 10 |
| Husholdningsopvaskemaskiner med 13 kuverter | 10 |
| Husholdningsopvaskemaskiner med 12 kuverter | 9 |
| Husholdningsopvaskemaskiner med 9 kuverter | 9 |

▼B

| Produktundergruppe | Vandforbrug (Wt) [liter/cyklus] |
|---|---|
| Husholdningsopvaskemaskiner med 6 kuverter | 7 |
| Husholdningsopvaskemaskiner med 4 kuverter | 9,5 |

*Bemærk:* Dette kriterium gælder kun for husholdningsopvaskemaskiner, der er omfattet af Kommissionens forordning (EU) nr. 1016/2010 ([1]).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge tekniske specifikationer fra de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af opvaskemaskinerne. Hvis der kun angives et årligt forbrug, anvendes en standardværdi på 280 for antallet af cyklusser pr. år.

**Kriterium 45. Vaskemaskiners vandforbrug (3 point)**

De vaskemaskiner, der anvendes på overnatningsstedet af gæster og personale, og de maskiner, der anvendes af overnatningsstedets vaskeriservice, skal opfylde mindst et af følgende krav:

a) Husholdningsvaskemaskinernes vandforbrug skal være mindre end eller lig med den grænseværdi, der er anført i nedenstående tabel, målt i henhold til EN 60456, og under anvendelse af standardprogramcyklussen (60 °C bomuld):

| Produktundergruppe | Vandforbrug: [liter/cyklus] |
|---|---|
| Husholdningsvaskemaskiner med en nominel kapacitet på 3 kg | 39 |
| Husholdningsvaskemaskiner med en nominel kapacitet på 3,5 kg | 39 |
| Husholdningsvaskemaskiner med en nominel kapacitet på 4,5 kg | 40 |
| Husholdningsvaskemaskiner med en nominel kapacitet på 5 kg | 39 |
| Husholdningsvaskemaskiner med en nominel kapacitet på 6 kg | 37 |
| Husholdningsvaskemaskiner med en nominel kapacitet på 7 kg | 43 |
| Husholdningsvaskemaskiner med en nominel kapacitet på 8 kg | 56 |

b) kommercielle eller industrivaskemaskiner skal have et gennemsnitligt vandforbrug ≤ 7 liter pr. kg vasketøj.

*Bemærk:* Litra a) gælder kun for husholdningsvaskemaskiner, der er omfattet af Kommissionens forordning (EU) nr. 1015/2010 ([2]).

([1]) Kommissionens forordning (EU) nr. 1016/2010 af 10. november 2010 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af opvaskemaskiner til husholdningsbrug (EUT L 293 af 11.11.2010, s. 31).

([2]) Kommissionens forordning (EU) nr. 1015/2010 af 10. november 2010 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af opvaskemaskiner til husholdningsbrug (EUT L 293 af 11.11.2010, s. 21).

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge tekniske specifikationer fra de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af vaskemaskinerne. I forbindelse med overholdelsen af litra a) anvendes der, hvis der kun angives et årligt forbrug, en standardværdi på 220 for antallet af cyklusser pr. år.

**Kriterium 46. Angivelse af vandets hårdhed (op til 1,5 point)**

Ansøgeren skal opfylde mindst ét af de følgende krav:

a) I nærheden af sanitære faciliteter/vaskemaskiner/opvaskemaskiner skal der gives oplysninger om det lokale vands hårdhed, så gæster og personale kan anvende vaskemidler optimalt (0,5 point).

b) Der skal anvendes et automatisk doseringssystem, der optimerer vaskemiddelanvendelsen efter vandets hårdhed for vaskemaskiner/opvaskemaskiner, der anvendes på overnatningsstedet af gæster og personale (1,5 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med relevant dokumentation af, hvorledes gæsten informeres, eller relevant information om det automatiske doseringssystem, der anvendes.

**Kriterium 47. Optimeret styring af svømmebassin (op til 2,5 point)**

a) Opvarmede svømmebassiner og udendørs spabade skal overdækkes om natten. Uopvarmede fyldte svømmebassiner og udendørs spabade skal overdækkes, når de ikke anvendes i mere end et døgn, for at reducere fordampningen (1 point).

b) Svømmebassiner og udendørs spabade skal have et automatisk system, som optimerer klorforbruget ved at optimere doseringen, eller anvende supplerende desinfektionsmetoder såsom ozonisering og UV-behandling (0,5 point), eller skal være af naturtypen, som udnytter naturlige plantebaserede filtreringssystemer til vandrensning for at nå den krævede hygiejnestandard (1,5 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med relevant støttedokumentation (f.eks. fotografier af overdækninger, automatiske doseringssystemer eller typen af bassin eller den dokumenterede procedure for brugen af automatiske doseringssystemer).

**Kriterium 48. Genbrug af regnvand og genvundet vand (op til 3 point)**

Overnatningsstedet skal anvende følgende alternative vandkilder til andre formål end brugsvand og drikkevand:

i) genvundet vand eller gråt vand fra vaskemaskiner og/eller brusere og/eller vaskekummer (1 point)

ii) regnvand fra taget (1 point)

iii) kondensat fra HVAC-systemer (1 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan etablissementet opfylder dette kriterium sammen med fotografier, som viser det alternative vandfordelingssystem, og på passende vis godtgøre, at forsyningen med sanitært vand og drikkevand holdes fuldstændigt adskilt herfra.

▼B

**Kriterium 49. Effektiv havevanding (op til 1,5 point)**

Ansøgeren skal opfylde mindst ét af følgende krav:

a) Overnatningsstedet skal have en dokumenteret procedure for vanding af friarealer/planter, herunder nærmere oplysninger om, hvordan vandingstidspunkterne er optimeret og vandforbruget minimeret. Det kan f.eks. omfatte, at friarealer ikke vandes (1,5 point)

b) Overnatningsstedet skal anvende et automatisk system, der optimerer vandingstidspunkter og vandforbrug til friarealer/planter (1,5 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med relevant støttedokumentation, herunder nærmere oplysninger om det dokumenterede system/vandingsprocedure eller fotografier af de automatiske vandingssystemer.

**Kriterium 50. Hjemmehørende eller ikkeinvasive ikkehjemmehørende arter anvendt i udendørs beplantninger (op til 2 point)**

I EU-miljømærkets gyldighedsperiode skal beplantningen af udendørs arealer, herunder vandplanter, bestå af hjemmehørende og/eller ikkeinvasive ikkehjemmehørende arter:

i) fravær af invasive ikkehjemmehørende arter, der betragtes som problematiske på EU-plan (0,5 point) (andre invasive ikkehjemmehørende arter er tilladt)

ii) udelukkende ikkeinvasive ikkehjemmehørende arter (1 point)

iii) hjemmehørende og/eller ikkeinvasive ikkehjemmehørende arter (1,5 point)

iv) udelukkende hjemmehørende arter (2 point).

I forbindelse med dette EU-miljømærke betyder hjemmehørende arter planter, som forekommer naturligt i det pågældende land.

I forbindelse med dette EU-miljømærke betyder ikkeinvasive arter planter, som ikke forekommer naturligt i det pågældende land, og for hvilke der ikke er noget belæg for, at de let formerer, etablerer eller spreder sig, eller at de har en negativ virkning på den biologiske mangfoldighed i landet.

Udendørs beplantninger må ikke inkludere invasive ikkehjemmehørende arter, der betragtes som problematiske på EU-plan, jf. artikel 3, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 ([1]).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge relevante specifikationer af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium, sammen med passende støttedokumentation fra en ekspert.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 af 22. oktober 2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (EUT L 317 af 4.11.2014, s. 35).

▼B

AFFALD OG SPILDEVAND

**Kriterium 51. Papirprodukter (op til 2 point)**

90 % af følgende kategorier af papirprodukter skal have EU-miljømærker eller andre ISO type I-miljømærker (0,5 point for hver af følgende kategorier, op til højst 2 point):

a) toiletpapir

b) tissuepapir

c) kontorpapir

d) tryksager

e) bearbejdede papirprodukter (f.eks. kuverter).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge data og dokumentation (herunder relevante fakturaer) med angivelse af de anvendte mængder af sådanne produkter og mængderne af produkter med et miljømærke. Hvis der anvendes EU-miljømærkede produkter, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt efter henholdsvis Kommissionens afgørelse 2014/256/EU ([1]), 2012/481/EU ([2]), 2011/333/EU ([3]) eller Kommissionens beslutning 2009/568/EF ([4]). Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket.

**Kriterium 52. Varige forbrugsgoder (op til 4 point)**

Mindst 40 % (rundet til nærmeste heltal) af mindst én af følgende kategorier af varige forbrugsgoder, som findes på overnatningsstedet, skal være EU-miljømærkede eller et produkt med et andet ISO type I-mærke (1 point for hver af følgende kategorier, op til højst 4 point):

a) sengelinned, håndklæder og duge

b) computere

c) TV-apparater

d) madrasser

e) møbler af træ

f) støvsugere

g) gulvbelægninger

h) billedreproducerende udstyr.

([1]) Kommissionens afgørelse 2014/256/EU af 2. maj 2014 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til tekstilprodukter (EUT L 135 af 8.5.2014, s. 24).

([2]) Kommissionens afgørelse 2012/481/EU af 16. august 2012 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU's miljømærke til tryksager (EUT L 223 af 21.8.2012, s. 55).

([3]) Kommissionens afgørelse 2011/333/EU af 7. juni 2011 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til kopipapir og grafisk papir (EUT L 149 af 8.6.2011, s. 12).

([4]) Kommissionens beslutning 2009/568/EF af 9. juli 2009 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af Fællesskabets miljømærke til tissuepapir (EUT L 197 af 29.7.2009, s. 87).

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge data og dokumentation med angivelse af antallet af sådanne produkter og antallet af produkter med et miljømærke. Hvis der anvendes EU-miljømærkede produkter, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt efter henholdsvis Kommissionens afgørelse 2014/350/EU ([1]), Kommissionens beslutning 2009/300/EF ([2]), Kommissionens afgørelse 2014/391/EU ([3]), Kommissionens beslutning 2010/18/EF ([4]), Kommissionens afgørelse 2016/1332/EU ([5]) eller Kommissionens beslutning 2009/607/EF ([6]). Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket.

**Kriterium 53. Servering af drikkevarer (op til 2 point)**

Hvis der er drikkevareservering (f.eks. i bar/restaurant, butikker og automater), som er ejet eller direkte forvaltet af overnatningsstedet, skal mindst 50 % (1 point) eller 70 % (2 point) af drikkevarerne serveres i retur-/genbrugsemballage.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium i givet fald sammen med relevant støttedokumentation.

**Kriterium 54. Indkøb af vaske- og opvaskemidler samt toiletartikler (op til 2 point)**

Mindst 80 % (rundet til nærmeste heltal) af mindst én af følgende kategorier af vaske- og opvaskemidler samt toiletartikler, som anvendes af overnatningsstedet, skal være EU-miljømærkede eller have et andet ISO type I-mærke (0,5 point for hver af følgende kategorier, op til højst 2 point):

a) håndopvaskemidler

b) opvaskemidler til opvaskemaskiner

c) vaskemidler

d) universalrengøringsmidler

e) sanitetsrengøringsmidler

f) sæbe og shampoo

g) hårbalsam.

([1]) Kommissionens afgørelse 2014/350/EU af 5. juni 2014 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til tekstilprodukter (EUT L 174 af 13.6.2014, s. 45).

([2]) Kommissionens beslutning 2009/300/EF af 12. marts 2009 om opstilling af reviderede miljøkriterier for tildeling af Fællesskabets miljømærke til tv-apparater (EUT L 82 af 28.3.2009, s. 3).

([3]) Kommissionens afgørelse 2014/391/EU af 23. juni 2014 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til madrasser (EUT L 184 af 25.6.2014, s. 18).

([4]) Kommissionens beslutning 2010/18/EF af 26. november 2009 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af Fælleskabets miljømærke til gulvbelægninger af træ (EUT L 8 af 13.1.2010, s. 32).

([5]) Kommissionens afgørelse 2016/1332/EU af 28. juli 2016 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til møbler (EUT L 210 af 4.8.2016, s. 100).

([6]) Kommissionens beslutning 2009/607/EF af 9. juli 2009 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af Fællesskabets miljømærke til hårde belægninger og beklædninger (EUT L 208 af 12.8.2009, s. 21).

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge data og dokumentation med angivelse af antallet af sådanne produkter og antallet af produkter med et miljømærke. Hvis der anvendes EU-miljømærkede produkter, skal ansøgeren vedlægge en kopi af EU-miljømærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt efter henholdsvis Kommissionens afgørelse 2011/382/EU ([1]), 2011/263/EU ([2]), 2011/264/EU ([3]), 2011/383/EU ([4]) eller 2014/893/EU ([5]). Hvis der anvendes produkter med andre ISO type I-mærker, skal ansøgeren vedlægge en kopi af type I-mærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket.

**Kriterium 55. Minimering af brug af rengøringsmidler (1,5 point)**

Overnatningsstedet skal have detaljerede procedurer for en effektiv anvendelse af rengøringsprodukter, f.eks. brugen af mikrofiberprodukter eller andre rengøringsmaterialer med lignende virkninger og rengøring med vand eller andre rengøringsaktiviteter med lignende virkninger. For at opfylde dette kriterium skal al rengøring udføres med en metode, der bygger på en effektiv udnyttelse af rengøringsprodukter, undtagen hvor andet kræves af lovgivning eller af sundheds-, helbreds- og sikkerhedshensyn.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium i givet fald sammen med passende støttedokumentation (f.eks. kopi af procedurerne, tekniske detaljer for de anvendte produkter).

**Kriterium 56. Afisning (1 point)**

Hvis der er behov for afisning af veje og dette udføres af overnatningsstedet, skal der anvendes mekaniske metoder, sand/grus eller afisningsmidler, der er tildelt et ISO type I-mærke, til at sørge for, at veje på overnatningsstedets område er sikre i tilfælde af is eller sne.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med relevant støttedokumentation. Hvis der anvendes afisningsprodukter med et ISO type I-mærke, skal ansøgeren vedlægge en kopi af produktmærkecertifikatet eller en kopi af emballagemærket.

**Kriterium 57. Brugte tekstiler og møbler (op til 2 point)**

Overnatningsstedet skal have en procedure for:

a) al donation af møbler og tekstiler, som ikke længere anvendes på overnatningsstedet, men som endnu ikke er udtjente. Slutbrugere kan være personalet eller velgørende organisationer eller andre organisationer, som indsamler og omfordeler ting (1 point)

([1]) Kommissionens afgørelse 2011/382/EU af 24. juni 2011 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til håndopvaskemidler (EUT L 169 af 29.6.2011, s. 40).

([2]) Kommissionens afgørelse 2011/263/EU af 28. april 2011 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til maskinopvaskemidler (EUT L 111 af 30.4.2011, s. 22).

([3]) Kommissionens afgørelse 2011/264/EU af 28. april 2011 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til vaskemidler (EUT L 111 af 30.4.2011, s. 34).

([4]) Kommissionens afgørelse 2011/383/EU af 28. juni 2011 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til universal- og sanitetsrengøringsmidler (EUT L 169 af 29.6.2011, s. 52).

([5]) Kommissionens afgørelse 2014/893/EU af 9. december 2014 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til kosmetiske produkter, som afrenses (rinse-off) (EUT L 354 af 11.12.2014, s. 47).

▼B

b) alle indkøb af genbrugs/andenhåndsmøbler. Leverandørerne skal inkludere andenhåndsmarkeder eller andre organisationer/kollektiver, som indsamler og omfordeler brugte ting (1 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium, sammen med passende støttedokumentation, f.eks. en skriftlig procedure inklusive slutbrugers kontaktoplysninger, kvitteringer og dokumentation for tidligere brugte eller donerede ting osv.

**Kriterium 58. Kompostering (op til 2 point)**

Overnatningsstedet skal frasortere mindst én af følgende relevante affaldskategorier og sikre, at affaldet komposteres eller anvendes til biogasproduktion i henhold til de lokale myndigheders retningslinjer (f.eks. af de lokale myndigheder, af overnatningsstedet selv eller af en privat virksomhed) (1 point for hver kategori, op til højst 2 point).

a) haveaffald

b) køkkenaffald fra madservering

c) bionedbrydelige produkter (f.eks. engangsprodukter lavet af majsstivelse)

d) bionedbrydeligt affald, som produceres af gæster på værelset/overnatningsstedet.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium i givet fald sammen med relevant støttedokumentation.

**Kriterium 59. Behandling af spildevand (op til 3 point)**

a) Hvis der forefindes faciliteter til bilvask på overnatningsstedet, må det kun være tilladt på bestemte arealer specielt udstyret til opsamling af vand og rengøringsmidler, så disse ledes til kloaksystemet (1 point).

b) Hvor det ikke er muligt at sende spildevand til centraliseret behandling, omfatter spildevandsrensning på stedet en forbehandling (rist, udligning og bundfældning) efterfulgt af biologisk behandling med > 95 % BOD-fjernelse og > 90 % nitrificering og udrådning (ikke på stedet) af overskydende slam (2 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med passende støttedokumentation (f.eks. fotografier i forbindelse med kravet i litra a) og tekniske specifikationer fra fabrikanten eller de tekniske fagfolk, der er ansvarlige for installation, salg eller vedligehold af spildevandssystemet, i forbindelse med kravet i litra b)).

ØVRIGE KRITERIER

**Kriterium 60. Rygeforbud i værelserne (1 point)**

Rygning er ikke tilladt i gæsteværelser eller udlejningsenheder.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt sammen dokumentation såsom fotografier af opslag i gæsteværelser eller udlejningsenheder.

▼B

**Kriterium 61. Socialpolitik (op til 2 point)**

Overnatningsstedet skal have en skriftlig socialpolitik, så mindst én af følgende sociale goder for personalet er garanteret (0,5 point for hvert gode, op til højst 2 point):

a) fri til uddannelsesformål

b) gratis måltider eller madkuponer

c) gratis uniformer og arbejdsbeklædning

d) rabat på overnatningsstedets produkter/ydelser

e) subsidieret ordning for bæredygtig transport

f) kaution i forbindelse med køb af fast ejendom.

Den skriftlige socialpolitik skal ajourføres og personalet informeres herom årligt. Personalet underskriver socialpolitikken ved informationsmødet. Dette dokument skal være tilgængeligt i receptionen for hele personalet.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en kopi af den skriftligt fastlagte socialpolitik behørigt underskrevet af personalet og en egen erklæring om, hvordan de ovennævnte krav opfyldes. Derudover kan den ansvarlige myndighed anmode om dokumentation og/eller der gennemføres direkte interviews med vilkårligt udvalgte ansatte under kontrolbesøget på stedet.

**Kriterium 62. Køretøjer til vedligehold (op til 1 point)**

Der anvendes ingen køretøjer med forbrændingsmotor til vedligehold af overnatningsstedet (1 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med relevant støttedokumentation.

**Kriterium 63. Tilbud om mere miljøvenlig transport (op til 2,5 point)**

a) Overnatningsstedet skal tilbyde gæsterne mindst én af følgende former for mere miljøvenlig transport (1 point for hver, op til højst 2 point):

   i) elbiler til afhentning af gæster eller til gæstebrug

   ii) opladestationer til elbiler

   iii) mindst 1 cykel pr. 5 standpladser eller udlejningsenheder eller værelser.

b) Overnatningsstedet skal have et aktivt partnerskab med virksomheder, der stiller elbiler eller cykler til rådighed (0,5 point). Et »aktivt partnerskab« betyder, at der er indgået en aftale mellem overnatningsstedet og en virksomhed, der udlejer elbiler og cykler. Oplysninger om det aktive partnerskab skal være opslået på stedet. Hvis udlejningsvirksomheden ikke er beliggende på samme sted som overnatningsstedet, skal der træffes praktiske foranstaltninger (dvs. en cykeludlejningsvirksomhed leverer cykler til overnatningsstedets brug).

▼B

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium, sammen med passende støttedokumentation og den information, der gives til gæster.

**Kriterium 64. Ikkeforseglede overflader (op til 1 point)**

Mindst 90 % af det friareal, som forvaltes af overnatningsstedet, må ikke være dækket med asfalt/cement eller andre forseglende materialer, der hindrer ordentlig dræning og ventilation af jorden.

Hvis der indsamles regnvand og genvundet vand, skal regnvand og genvundet vand, der ikke anvendes til andre formål, behandles og nedsives.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet opfylder dette kriterium sammen med relevant støttedokumentation.

**Kriterium 65. Lokale produkter og økologiske produkter (op til 4 point)**

a) Der skal tilbydes mindst to lokale produkter, som er i sæson (for frisk frugt og grøntsager), ved hvert måltid inklusive morgenmaden (1 point).

b) Overnatningsstedet vælger aktivt lokale leverandører af varer og tjenester (1 point).

c) Mindst 2 produkter (1 point) eller 4 produkter (2 point), der indgår i dagens måltider eller sælges af overnatningsstedet, skal være økologisk produktion, jf. Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 ([1]).

I forbindelse med dette kriterium anses en »lokal« leverandør for at være en leverandør med hjemsted inden for en radius på 160 km fra overnatningsstedet.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med passende støttedokumentation. Hvis der anvendes økologiske produkter, skal ansøgeren vedlægge en kopi af produktcertifikatet eller en kopi af emballagemærket, som viser, at det er tildelt i henhold til forordning (EF) nr. 834/2007. I nogle lande kan restauranter og hoteller certificeres i henhold til visse mærkeordninger, hvis de udelukkende anvender økologiske produkter. Hvis et overnatningssted er certificeret i henhold til en sådan ordning, kan oplysninger herom fremlægges som dokumentation for, at dette kriterium er opfyldt.

**Kriterium 66. Undgåelse af pesticider (op til 2 point)**

Friarealer, som forvaltes af overnatningsstedet, skal passes uden brug af pesticider.

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en detaljeret forklaring af, hvordan overnatningsstedet undgår skadedyr og passer friarealerne. Overholdelsen kontrolleres i forbindelse med kontrolbesøg på stedet.

([1]) Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 2092/91 (EUT L 189 af 20.7.2007, s. 1).

▼B

**Kriterium 67. Yderligere miljøtiltag eller sociale tiltag (op til 3 point)**

Overnatningsstedets ledelse skal træffe foranstaltninger ud over dem, der er omhandlet i kriterierne i denne del eller i del A, for at forbedre overnatningsstedets miljøpræstationer.

a) yderligere miljøtiltag (op til 0,5 point hver, op til højst 2 point)

og/eller

b) yderligere sociale tiltag (op til 0,5 point hver, op til højst 1 point).

*Vurdering og verifikation*

Ansøgeren skal fremlægge en erklæring om, at dette kriterium er opfyldt, sammen med en fyldestgørende beskrivelse (inklusive de dokumenterede miljømæssige eller sociale fordele ved hvert tiltag) af hvert yderligere tiltag, som ansøgeren ønsker at få taget i betragtning.